

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "

Helyben káshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaszedésén
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 15.

Egyről-másról.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, márcz. 15.

A honvédelmi miniszteri tárcza válsága képezte a hétnek politikai érdekességét.

Tizennyolcz esztendeig uralkodott Fejérváry Géza báró háborítatlanul. És csak az obstrukcióban történt meg egyetlen egyszer, hogy a parlament a mindenható miniszter urat megakadályozta a szólásban. És ez az egy dolog az, a mit Fejérváry Géza a volt nemzeti pártnak, jelesen Horánszky Nándornak megbocsájtani nem tud. Hogy pedig most Horánszky Nándort kereskedelmi miniszterre neveztek ki, még pedig Fejérváry tudta nélkül, ezért távozik most a honvédelmi miniszter.

Fejérváry báró — így állítják ezt beavatottak — azt hitte, hogy a király semmi szín alatt sem fogadja el lemondását és Tisza-Bánffyék is abban a vélekedésben voltak, hogy a felség Fejérváryt tartja meg, Széll Kálmánt pedig utnak bocsájtja. Ebben azonban ismét rosszul számítottak. Széll Kálmán kormányelnökre szükség van a kiegyezési és kereskedelmi szerződéseknél az osztrák érdekek javára való rendezésénél és így a korona Fejérváry Géza bárót ezuttal el ejtette. A miniszter ur, a kinek szellemi tartalma soha sem volt, alkotmányos érdeke pedig teljesen hiányzott, mehet.

Rajta is beteljesült, hogy nincsen olyan ember, a kin az idő keresztül ne gázolna.

* * *

Széll Kálmán kormányelnököt hétfőn délután üdvözölték a belügyminiszterium tisztviselői, abból az alkalomból, hogy a király a Szent István-rend nagykeresztjével tüntette ki. Gullner államtitkár üdvözölte, a mire Széll szokásához képest hosszasan válaszolt. Beszéde meg is jelent, egy passzus azonban kimaradt, pedig elég érdekes, hogy följegyeztessék. A főminiszter ur ugyanis ezt mondotta többek között:

— *Amíg én a korona bizalmát bírom, addig ezt a tárczát nem hagyom el.*

A belügyminiszteriumban, a belügyminiszterium tisztviselőinek mondotta ezt Széll miniszterelnök, mint belügyminiszter, dugába döntvén azt a kombinációt, hogy a belügyi tárczát idővel Horánszky-nak, Tiszának, vagy valaki másnak átengedi.

A beszéd korrigálásánál persze kislejtözött ez a mondat, ez azonban a dolgon mit sem változtat. Széllnek eszé ágában sincsen, hogy a belügyi tárczától megváljék.

* * *

A pénzügynek is meg volt a maga érdekessége. A mikor ezek a sorok nyomtatásban megjelennek, akkor a milliárdos magyar konverzióra vonatkozó szerződést úgy a kormány, valamint a pénzücsoport tagjai is aláírták.

Az átvételi árfolyamot e hét folyamán állapították meg jó forrás szerint 95 $\frac{1}{8}$ százalékban.

Az első konverziónál a négyszázalékos járadékot 74 $\frac{1}{4}$ százalékos árfolyamon vették át a vállalkozók, tehát óriási a különbség a múlt és a jelen között. Ezért tehát elismerés illeti a kormányt, de azért is, hogy ezuttal már a korona-értéket is keresztül tudta vinni, a mi azt jelenti, hogy a külföld bizalommal kezd lenni valutánk iránt.

Fejérváry lemondása.

Fejérváry tehát megy is, marad is; a válság a visszavonuló miniszterre nézve a legkellemetlenebb módon végződött. Ő Felsége a király elfogadta Fejérváry lemondását, de egyttal meghagyta neki, hogy a költségvetés letárgyalásáig hivatalban kell maradnia; ezt is csak névleg, mert tényleg mások fogják elvégezni hivatalos dolgait. Fejérváry hosszabb, legfeljebb két havi szabadságra megy; ezalatt Gromon államtitkár vezeti a miniszteriumot és a miniszterelnökkel együtt képviseli a tárcza költségvetését a Házban. A végeredmény tehát az, hogy Fejérváry kénytelen mégis Horánszky-val vagy két hónapig a kabinetben maradni, de nem hivataloskodik és utódját közvetlenül szabadságidejének letelte előtt fogják kinevezni. Az utód pedig nem igen lesz más, mint Krieghammer jelöltje, Jekelfalussy Lajos altábornagy és ha Gromon nem marad, a mi nem valószínű, alighanem Bolgár Ferencz lesz az államtitkár. Tempora mutantur...

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Ilonka levelei.

Irtá: Pakots József.

— Ilonka, holnap felpakollak, utazol a Liza tante-hoz!

A szobában mindenki csodálkozva nézett a szőlőre. Szentpály Pálné ő nagysága, hogy sulyt adjon a szavainak, újra ismételte:

— Igen, elmész. Érted?

— De mama...

Szentpály Pál ur a sarokban valamit dörögött a bajusza alatt, de menten elhallgatott, amikor ő nagysága édeskés hangon megkérdezte:

— Tán tetszik valami Palikám?

— Oh, semmi, semmi — felelt a jámbor ember ijedten és igyekezett semmivé zsugorodni.

Ilonka sirva fakadt. Gimoth Zoltán ur halál-

sápadtan ült helyén. Idegesen morzsolta a szivarját és a lakkezipőjét bámulta. Nagykésőre megszólalt:

— Nagyságos asszonyom, tán lehetne későbbre halasztani azt az utazást...

— Például?

— Az esküvő utánra.

— Ugy? Na hát nem lehet barátom.

— De miért?

— Hagyjuk. A magyarázat elmaradhat.

Ilonka elutazik, punktum. Irtam is is már Gyertyánosra. Ilonkát minden pillanatban várják.

A szobában halotti csend támadt. Senki sem mert ellentmondani és mikor Gimoth Zoltán ur távozni készült, Ilonka görcsösen ragadta meg a kezét.

— Zoltán...

— Ilonkám...

Szentpályné ő nagysága közberontott.

— Csak semmi érzélgés. Gyertyános nincs a világ végén. Aztán az a két hónap sem kétszáz esztendő!

Ilonka felsikoltott:

— Két hónap! Mama, édes mama, mit gondol?

— Hát azt. Két hónap alatt legalább megkemolyodol. Egy asszonynak úgy sem illik olyan hebe-hurgyának lenni.

Gimoth Zoltán ur erre előlépett. Szeretárasosan meghajlott a mama előtt és keserűen mondta:

— Ugy? Nagyon jól van. Kezeit csókolom.

Elment. Még csak kezet sem csókolt. Szentpályné ő nagysága megvetően mormogta utána:

— Paraszt...

Ilonka kiszaladt az udvarra. Sirva, fuldokolva támaszkodott a rácsos kerítésnek. A kerítés mögött ott állott Gimoth Zoltán ur. Idegesen kapkodta a fejét és tanácstalanul nézett Ilonkára.

Itt szoktak rendszerint bucszkodni valahányszor a mama jelenlétében már megtörtént a hivatalos búcsuzás.

Tavaszi divat tudósítás!

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, hogy legújabb divatu

A TAVASZI IDÉNYRE MÁR MEGÉRKEZTEK!

Eredeti Párizsi Női Övek és Londoni Nyakkendő különlegességek minta darabja saját árban kaphatók.

Figyelmes kiszolgálásról és szigorú olcsó árakról biztosítva, kérjük becses látogatásukat.

(86) 5-10

☛ Telefon szám 76. ☛

URI- és FIU KALAPOK,

Budapesti és Carlsbadi

kézimunka készítésű czipőink,

FEHÉR és SZINES INGEK,

KESZTYŰ és NYAKKENDŐ

UJDONSÁGAINK

Teljes tisztelettel

FÁBRY TESTVÉREK.

A sajtószabadság ünnepe.

Az 1848-diki nagy eszmék diadalának évfordulóját lelkesen ünnepeite meg tegnap Nagyvárad városának hazafias polgársága és minden közintézete. Már kora reggel az ünnepi hangulatot a nemzeti trikoloroknak sokasága hirdeté, de főképpen a közintézetek ifjuságának őszinte lelkesedése volt az, a mi nemzeti ünneppé tette a tegnapi napot.

Délelőtt.

8 órakor a váraljai közs. fiúiskola növendékei a IV. osztály tantermében tartották meg márczius idusát hazafiú lelkesedéssel. A himnusz eléneklése után *Markovits* Pál ig. tanító nyitotta meg az ünnepélyt lelkesítő beszédével. Utána a növendékek alkalmi szavatai emelték az ünnepély fényét, melyeket lelkes, nagyszámú közönség hallgatott végig.

Fél kilenczkor a községi polgári iskola ünnepélye folyt le nagyszámú közönség jelenlétében az iskola helyiségeiben.

A felső Kereskedelmi Iskola 9 órakor ünnepelte meg a nagy napnak évfordulóját, a dicső eszmékhez méltó programmal. A Hymnust és Szózatot a tanuló ifjusági dalkör énekelte. Az ünnepi megnyitót pedig *Herczegh* János felső osztálybeli tanuló tartotta, méltatva a nagy eszmék diadalának fontosságát.

Torday Graill Erzsi.

A mi városunkból indult dicsőséges körútjára s dicsőséggel gazdagon tért hozzánk vissza Torday Graill Erzsi. Mikor már a külföldön megszerették az ő gyönyörű előadásai-ból a mi Petőfinket, akkor eljött közénk s az ő kedves, behizelgő hangján elszavalt nekünk is Petőfi legszebb verseit.

Ha valakinek nem volt még fogalma Petőfi költői nagyságáról, Torday Graill Erzsi előadásából megtanulhatta a mi büszkeségünket nemcsak ismerni, hanem szeretni is.

Nem sokan vannak az országban, a kik jobban ismernék Petőfi életét és költészetét, mint Torday Graill Erzsi. Igen kevés akad, a ki olyan élvezhetően tudná az ő költészetét méltatni; de talán senki sincs, a ki Petőfi bármely költeményét olyan igaz bensőséggel és olyan szépen, hatásosan tudná szavalni, mint a polgári leányiskola tegnapi hazafias ünnepélynek illusztris vendége. Petőfit szavalni egyál-

talán nehéz dolog, kétszeresen nehéz nőnek; ha tehát elismerte az egész közönség, hogy Torday Graill Erzsienél jobb Petőfi-szavaltot (és Petőfi-méltatást) alig lehet hallani, ez, azt hisszük, elég dicséret.

Legkiválóbb is volt a polgári leányiskola ünnepélye az egész márczius 15-iki programmban. Előkelő közönséggel zsufolásig megtelt a Kereskedelmi Csarnok díszterme s a kitűnő szavalónő minden előadását, minden szavaltát viharos éljenzéssel, tapsal fogadták. Elvezett az egész közönség, a mi annál nagyobb érdeme Graill Erzsinek, mert az ünnepély kissé hosszúra nyult: fél 11-től majdnem egy óráig tartott.

Az előadások és szavaltok közt a polg. leányiskola énekkara, egy sereg viruló, üde, bájos kis leány adott elő megzenésített Petőfi-dalokat *Beleznay* Antal kiváló vezetése alatt. A kis leányok kedves, csicsérgő éneke kellemes változatosságot hozott a lelkesítő, komoly előadások közé.

Az ünnepély részletes műsora a következő volt:

1. Hymnus. Énekelte a dalkör *Beleznay* A. vezetése mellett.
2. Petőfi Sándor költeményeiben. Elete. Jel-leme. Költésze. Leírások. Genreképek. Előadta Torday Graill Erzsi.
3. Petőfi-dalok:
A toronyban delet harangoznak . . .
Fürdik a holdvilág . . .
Rég elhúzták az esteli haragot . . .
Zöld leveles fehér . . .
Előadta a dalkör.
4. Torday Graill Erzsi szavaltata:
Dalok.
Gyermekversek.
Szerelmi költemények.
Hazafias költemények.
5. „Talpra magyar” zenéjét szerezte *Beleznay* Antal.
Járjatok be minden földet . . . Előadja a dalkör.
6. Petőfi sejtelméi. Szavalja Torday Graill Erzsi.
7. Szózat.

Délután.

3 órakor a főgimnázium ifjusága az intézet dísztermében ülte meg a szabadság nagy eszméinek évfordulóját. A lelkes hazafiú ünnepélyt a főgimnáziumi zeneegyesület nyitotta meg, előadva „Kossuth búcsu”-ját. *Barcs* Sán-

dor ünnepi beszéde, *Beczkay* Jenő és *Fekete* Sándor VIII. oszt. tanulók szavatai, valamint a főgimnáziumi daloskör éneke emelték az ünnepély fényét.

Ugyancsak 3 órakor a redlikola ifjusága az intézet torna termében ünnepelte meg az egyenlőség, szabadság és testvériség diadalra jutásának évfordulóját, méltóan a nagy eszmékhez, melyeket 54 évvel ezelőtt vér nélkül vívtak ki a hont szerező őseink. A közönség lelkesedéssel éljenzte meg a program minden egyes számát.

A várad-velencei gazdakör helyisége is sikerült ünnepélyek volt szemtanuja, a lelkesedés a nagyszámú közönséget magával ragadta a sikerült program számok elhangzása után.

4 órakor a Réli népkör tartotta ünnepélyét, melyet dr. *Stocker* József ügyvéd, a kör alelnöke nyitott meg igazi szónoki beszéddel.

Fél 6 órakor pedig a kir. kath. jogakadémia lelkes polgársága róttá le a hála adóját a szabadság dicső hősei emlékének, megünnepelve a vér nélkül kinőtt sajtószabadság évfordulóját.

Szkalák Zoltán ünnepi beszéde, *Bodó* László, *Dajka* Endre szavaltata és *Ujjalussy* Sándor alkalmi felolvasása az ifjuság szívében élő hazafiú lelkesedésnek a dicső ősek emléke iránti kegyeletet és tiszteletet dokumentáltak. A fényes nagyszámú közönség lelkes éljenzéssel tüntette ki az ünnepélyt rendező ifjakat s azon meggyőződéssel osztott szét, hogy a magyar ifjuság ma is lelkes és honszerető.

Este 8 órakor az öreg 48-as honvédek a Kis Pipa vendéglőben jöttek össze s mint élő szemtanúk visszaemlékezve a nagy napokra, bálát adtak az egek Urának, hogy oly sok vész és vizály után mégis boldog a magyar.

A polgárok ünnepe.

Meglehetősen kis számmal gyűlt össze a polgárság a Fekete-Sas nagytermében, ünnepi bankettre. Ennek az az oka, hogy egyszerre több helyen tartottak bankettet ugyanezen ünnepi alkalomból.

A bankettet *Gerencsér* karnagy vezetése alatt az ev. ref. dalkör nyitotta meg pompás precizitással adva elő a hymnust, mit a közönség álva hallgatott.

Jelen voltak:

Rozsly Károly, Sulyok István, Várady Zsigmond, Hegyesi Márton, Radó Ignác, Stocker József, Pácz Sándor, Ragány János, Darvassy Lajos, Moskovits Miksa, Halász Lajos, Dús László, Ador-

És Ilonka elutazott. Harmadnapra megjött a levél Liza tante-től, hogy Ilonka hát Istennek megérkezett egészségesen, csak hogy nagyon szomorú a lelkem. Ilonka rá öt napra irt. A levele rövid volt és kétségbeesett. Es aztán minden héten irt egy levelet.

Az első levél így szólt:

Gyertyános, április 26.

Édes mama!

Ez a Gyertyános egy csunya, unalmas fészék. Nem hiszem, hogy volna a világon kiálthatatlanabb hely. Ez a sár elég volna minden becsületes városnak tiz esztendőre.

Drága, édes jó mama, én meg fogok itt halni. Minden reggel úgy kelek föl, hogy na ma biztosan. De jó is volna meghalni. Az embert szépen kit-ritik, fehér ruhába öltöztetik. (Ugy-e leküldik a fehér menyasszonyi ruhámat? Szeretném, ha abban temetnének el.) Aztán elsiratják az embert, virágokkal ültetik tele a sírját . . . Oh, mama, de jó volna meghalni. Meg is halok; biztosan meghalok és mama nem fogja látni többé boldogtalan, kézsókoló, hűséges lányát

Ilonkát.

Utóirat: Zoltán mikor volt mamáékuál?

— Bolond! — mondta erre a levélre Szentpaályné öngyásága.

A következő héten érkezett a másik levél.

Gyertyános, május 2.

Édes, jó mama!

Ez a Gyertyános kezd szépülni. Valóságos csoda, hogy mily hamar eltűnt a sár. Egy reggel csak arra ébredtem föl, hogy volt . . . nincs . . . Aztán olyan szépen virágoznak a fák. Minden kapu előtt kinyíltak az orgonabokrok.

Tegnap reggel kaptam egy fehér orgonacsokrot Fehérdy Miklóstól. Ott volt a tükörasztalomon s ahogy fölbredtem, rögtön megéreztem az illatát. Ez a Fehérdy igazán kedves ember. Igaz, hogy szegény, mint a templom egere, de Liza tante azt mondja, hogy jó, becsületes fiú. És olyan figyelmes. Bizony, tanulhatnának tőle a mi városi gavallérajaink.

Zoltántól kaptam levelet, egyre sopánkodik. Ha meggondolom, mégis a mamának volt igaza. Érzem, hogy kezdek komolyodni.

A jó mamának ezerszer csókolja kezeit szerető, hálás leánya

Ilonka.

Erre a levélre Szentpaályné öngyásága föl-tította a fejét.

— Mi ez?

Harmadik levél még cifrább volt. Így szólt:

Gyertyános, máj. 10.

Édes, drága jó mamám!

Tegnap kint jártunk Fehérdyvel a Konez-hegyen ormán. Milyen felséges kilátás nyílik onnan. Le lehet látni a Maros-völgyre, mely

éppen olyan, mint egy fehér, ezüstös menyasszonyi fátyol. (Igaz, mi van a menyasszonyi ruhámmal?)

Mikor lejtöttünk a Konezről szedtünk egy csomó vadvirágot. Egy kék szemű buzavirágot neki adtam aztán. Ő eltette a noteszébe és azt mondta:

— Most én vagyok a leggazdagabb ember a világon!

Lám, sokszor olyan képtelenséget mond ez a Miklós! Pedig ő olyan szegény, olyan nagyon szegény. A tanítói fizetéséből él és sokszor ugy el van keredve a gyerekek butasága miatt.

Szegény Miklós ma reggel nagyon el volt keredve. Az iskolába ment és utközben be-köszönt hozzám az ablakon. Ekkor kijött Liza tante az ebédlőből egy levéllel és hangosan kiál-totta felém:

— Kis menyasszony, kis menyasszony, levél jött a vőlegényedtől!

Nem tudom mért, de láttam, hogy Miklós erre olyan fehér lett, mint a fal. Olyan rosszkedvű volt, nagyon sietett és gyorsan elbú-cszott. — És Miklós olyan gyöngéd, olyan jó fiú. Most már minden reggel gyöngyvirág-csokor fekszik a tükörasztalomon.

A Liza tante, miután még mindig nem irhat, csókolgatja mindnyájukat, amelyhez csatolom az én kézsókomat is. Melylyel maradtam mamának szerető, engedelmis leánya

Ilonka.

ján Emil, Stankovits József, Mercz János, Kiss Dávid, Stark Gyula, Molnár Lajos, Beczkay Lajos, Déry János. Őten az öreg honvédek, Stern Herman, Köblös Ferencz, Bordó Ferencz, Szánthó Lajos, Kelen Béla, Kágyi Lajos, Vermes Kornél, Fuszek Lajos, Kovács László, Elő János, Mertz Antal, Daday József, ifj. Daday József, Dióssy Ferencz, Weingärtner Andor, Kovács Béla, Weisz Károly.

Legelőszőr városunk főjegyzője emelkedett szólásra.

Rimler Károly: Oldjuk le saruinkat, emeljük égfelé tekintetünket, ha 1848-at akarjuk ünnepelni. A szabadság, egyenlőség és testvériség ünnepére gyűltünk össze. Azt hiszem legméltyóbban azon hármassal kívánom nyithatom meg az ünnepet, ha Isten áldását kívánom a hazára, városra és polgáira. Eljön a haza!

Sulyok István: A magyarság ünnepéről beszél, melyet nem a törvény, hanem a nép szíve rendez. A történelemben találunk fényesebb napot is, de eredményesebbet nem. A magyar nép ezen a napon, mint a jövőbe látó bölcs ünök fel, ki a szabadság, egyenlőség és testvériség alapján egy jobb jövő alapját teszi le. Ezen alapon lettek nagygyá a többi nemzetek is. Ez osztotta szét a kincseket, egyesektől a millióknak, a szellem és haladás kincseit. Széchenyink is ezen alapon építette ki a magyar államot, melyet óriás léptekkel vitt a haladás útjára Kossuth. Elénk színekkel eszteli tovább a színes történelmi időket is ezekhez hasonló a mostani időket, úgy találja, hogy alig van meg valami ezekből a nagy eszmékből. Ha őseink nyomdokába akarunk lépni, akkor eszméiket tegyük először magunkévá.

Ez a pohár a haza üdvére! Eljön a haza. A gyönyörű beszéd után Bodó Károly remek szavallata gyújtott lelkesedést. A Talpra magyart adta elő.

Erre ismét a dalárda következett.

Stocker József: Emlékeztünk a régiekről. Az emberi lélek legszebb tulajdonsága, hogy nem feled, hanem felke mélyére rejti a nemes eszmét és örömmel hozza fel onnan, ha alkalom van rá. Eszembe jut a történelemből, mikor a felbujtott nemzetiségek haddal támadtak meg bennünket, láng lelkű szónokunk Kossuth, így szólt: veszélyben a haza. Erre a szóra az országgyűlés 200,000 honvédet ajánlott meg egyszerre. Es meg is adta lelkesedésből amit ígért. A lelkesedés zászló alá hozta az egész hazát. Ne feledkezzünk meg azokról, kik akkor éltek, halmi készek voltak. Sajnos, ma már kevesen élnek ezek közül. De akik itt vannak közülük, azo-

kat öleljük igaz, hálás szeretettel szívünkre. Eljenek az öreg honvédek.

Radó Ignác: Az első szónok azt mondta, hogy ma szőnjék meg minden nézeteltérés közöttünk. Könnyen megy ez ma, mikor egy eszmében ünnepelünk. Ez az ünnep tanítja, hogy az összetartás adja az erőt. Példa rá Németország. Szomorúan ellenkező példa ellenben Lengyelország. Mi se szakadjunk szét. Higgyük el, hogy ha ellenkező nézet alapján is, de mindnyájan a haza üdvét akarjuk, azt, hogy vajha boldog lenne a magyar.

Ezután magyar nótákból csinos egyveleget adott elő a dalkör. Különösen a kurucz dal, Hej Rákóczy, Bercsényi volt gyújtó hatású.

Beczkay Lajos szavallata zárta be a programot, majd az öreg honvédek kérésére **Fálffy Béla** válaszolt a Stocker József beszédére.

Várady Zsigmond. Láncokat dobtunk el és minden láncz átkozott. Az is a mely a testet, az is a mely a lelket béklyózza. De van egy láncz, mely áldott s ez a szeretet láncza. Az a nap emléke, melyet ünök, az első lánczot ledobta s a másik lánczozal fűzte össze a nemzetet. A szeretet az igazság iránt szűlte a szabadsájtót. Es ez az egy elég arra, hogy ha mindent vesztenénk is, vissza szerezzem mindent. Ha a szabadsájtó hivatása magaslatán áll, igenis nagy lesz a magyar. Poharat emel a magyar szabadsájtóért.

A fővárosban.

A magyar szabadság ujjaszületésének évfordulójára még az időjárás is megváltozott. Az utóbbi napok teli hidege megenyhült s a főváros utcáin már kora reggel meglátszott, hogy ünnepnapra virradtunk. A fővárosban sokfelé megünnepelték a mai napot.

Az egyetemi ifjuság ünnepe.

Shokásához híven az idén is megünnepelte márczius idusát az egyetemi ifjuság, a mely a kegyeletes emlékünnepen osztály és felekezeti külömbiség nélkül egyesült, hogy megünnepelje a magyar szabadság születése napját fényesen, a nagy nap emlékéhez és az egyetemi ifjuság erkölcsi súlyához méltóan. A mai minden részében sikerült ünnepséget az egyetem valamennyi fakultását hallgató ifjuság rendezte, bár szorosban a műgyetemi kör buzgóságát dicséri az ünnepe.

A hazafias ünnepe délelőtt tíz órakor kezdődött a fővárosi virgadó nagytermében.

Előkelő és nagyszámú közönség jelent meg az ünnepezen az egyetemi ifjuságon kívül. Az országgyűlési képviselők közül megjelentek **Madarász József**, **Tormay Károly**, **Rátkay László** és **Veszler Imre**. Jelen volt továbbá az egyetem tanári karának több tagja.

A Szózat elénekésével kezdődött az ünnepe. A mérnök-dalokör precíz énekét állva hallgatta végig a közönség.

Most **Kolozsváry Kiss István**, a műgyetemi kör elnöke lépett az emelvényre és szép bezed kíséretében nyitotta meg a hazafias ünnepeget.

Nagy hatást keltett a műgyetemi kör al-elnökének, **Varga László**nak tartalomban gazdag alkalmi szónoklata, a melynek elhangzása után **Szepesy László** bölcsészettan hallgató szavallata el **»Márczius idusán«** című versét.

Ifj. **Abrányi Emil:** **»Petőfi«** magyar vonószuitejét adta elő, ezután a műgyetemi zenekar **Hariss Ervin** vezetése mellett.

Rátkay László országgyűlési képviselő mondott ezután rethorikai szépségeken gazdag, felemelő hatású ünnepi beszédet, melynek végén az ifjusághoz fordult e szavakkal:

Magyar ifjuság! Most már vértőlküli harcmezőkön a tudomány felleg várait kell bevenned. Csillagról-csillagra szállj és kiáltd oda a világnak, hogy: Excelzior. De veled legyen — így fejezte be beszédét — kardod is, mert eszedbe kell, hogy jusson a költő szava:

»A magyarok Istenére esküszünk,
Rabok többé nem leszünk.«

Perczekig tartó éljenzés és taps követte **Rátkay** beszédét. A mikor a tapsvihar lecsöndesült, **R. Maróthy Margit** a Nemzeti Színház tagja művészi előadott szavallatában, **Petőfi Sándor: A csárda romjai** című versében gyönyörködött a hallgatóság. Záró beszédet **Neubauer Ferencz** tartott. A zárószó elhangzása után **Csellő Nándor** vezetésével a mérnök-dalokör a Himnuszt énekelte.

Ezzel az ünnepe végét ért.

A vidéken.

A vidéken is mindentelé ünnepegek folytak le, a melyek keretében iskolák és köztereken megemlékeztek az 1848-as idők nagy férfairól s azokról a vívmányokról, a melyeket 1848. márczius 15-én proklamáltak.

Máramaros-Szigeten magyarok, románok és ruthének testvéries egyetértéssel ünnepeleék meg e mai uspot. A diszgyűlést a honvédegyesület agg elnöke, **Várady Gábor** nyitotta meg. Ünnepe beszédet mondott **Lator**

Erre a levélre dühösen szisszent föl Szentpaályné öngagsága.

Hát mi van ezzel a leánygyal? — dohogott mérgesen. — Meg van gabalyodva? Itt baj van, itt tenni kell valamit. Az a Liza is úgy hallgat, mint valami sült hal.

Aznap Szentpaály ur nagyon kikapott öngagságától. A szobaleányt csak a jó Isten mentette meg attól, hogy föl nem pofozta a nacscsága.

Délután Szentpaályné öngagsága levélírásba fogott. Mikor készen volt, ráirta a címet és elzárta a levelet.

— Még várjunk! — mondta. — Hátha csalódom.

Harmadnapra már ujra levél jött Ilonkától, Szentpaályné öngagsága idegesen bontotta fel és elképedve olvasta:

Gertyános, május 14.

Édes, jó mamám!

Olyan szerencsétlen vagyok. Félek, hogy elveszíttem a legjobb barátomat. Miklós teg-

nap eljött Liza tantehoz, hogy elhívjon sétálni. A Csengő-forrás felé mentünk és Miklós oly szomorú volt.

Szomorúan nézett maga elé és aztán hal-kan, szomorúan megszólalt:

— Látja, édes Ilonka, mért nem mondta meg nekem! . . .

— Mit?

— Hogy menyasszony . . .
Megrémültem. A vér az arczomba szökött és megragadtam a Miklós kezét.

— Ne haragudjék. Szégyeltem . . .

Igen, ezt mondtam. Nem tudom, miért, de ezt kellett mondanom.

Édes mama, én meghalok. Ott fogok aludni abban a virágos temetőben. Olyan szép a halál! Az embert szépen kiterítik. (Ugy-e elküldik a fehér menyasszonyi ruhámat? Szeretném, ha abba temetnének el.) Aztán elsiratnának, virágokkal ültetnék tele a siromat. Oh, mama, de jó volna meghalni. Meg is halok; biztosan meghalok és mama nem fogja látni többé boldog-talan, kézsökölő, hűséges lányát **Ilonkát**.

Utóirat: Zoltánt kérem, hogy bocsásson meg boldogtalan fejemnek.

Mikor Szentpaályné öngagsága ezt a levelet elolvasta, mint a kit halálra sebeztek, ugrott fel. Előkereste a pihentetett levelet, amelyet előző nap irt meg és lóhalálába meneztetta a leányt a postára.

Es két nap múlva megjött Ilonka. Halvány, szomorú volt, sirva csókolt kezét a mamának. Az üdvözléseken átesve a mama a szobájába csiáltta Ilonkát. Szigorúan a szemé közé nézett.

— Miért sirtál annyit? Egészen vörösre vannak dörzsölve a szemeid.

— Mert boldogtalan voltam.

— Tudod-e — folytatta aztán Szentpaályné öngagsága még szigoruban, — hogy bolondságokat irtál nekem?

— Tudom.

— Hát mi van Fehérdyvel?

— Kivel? . . .

Nem folytathatta tovább. Az előszobá-

Mindennemű ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki víz főraktára Bihar-, Békés és Szilágymegye részére.

Ajánlja kitűnő saját termésű körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállítva literes üvegekben fehér asztali ó vagy új bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér, akik azonban a városi fogyasztási hivatallal az adóra kiegyeztek, litterenként 20 fillérel olcsóbban kapják.

Sima és gyökeres Riparla, valamint kész ojtásra előjegyzést elfogad a fenti cég mező-telegdi szállótelepéről szállítva.

Szabó István

fűszer, bor, csemege és vadkereskedése

Fő-utca (Dr. Grósz-ház.)

Rácz Béla akadémiai tanár és Lányi Lajos joghallgató. A városi és polgári dalárdák a Szózatot és a Hymnuszt énekelték. Ugy a gyűlésteremben, mint Asztalos Sándor aradi hőszobránál jogakadémiai ifjak szavaltak és emlékbeszédeket mondtak. A város ki van világítva. Este lakoma lesz a polgári kaszinóban.

Temesvárott a kereskedelmi testületek tegnap este fényes lakomat rendeztek a márcziusi napok emlékére. Ma az összes társaskörök lakomára gyűlnek össze a délvidéki kaszinóban, a hol Szabolcska Mihály mond ünnepi beszédet.

Aradon zsufolásig megtelt a városháza ünneplő közönséggel. Institoris polgármester megnyitóját Palágyi Lajos színész elszavalt Szabolcska Mihály alkalmi versét, Hock János pedig gyűjtő emlékbeszédet mondott. Végül a dalárdák énekelték hazafias dalokat. Az aradi újságírók a sajtószabadság kivívásának évfordulóját Edvi Illés László kartársuk negyedszázados írói jubileumával kapcsolatban lakomával ünneplik meg.

Az általános tisztujtítás.

Az idei tavasz a város szervezetét is meg fogja újítani. Pár nap mulva már el lesz döntve a nagy kérdés, mely most a kedélyeket dominálja, hogy kik lesznek Nagyváradi új tisztviselői a jövő hat esztendőben.

Pályázók minden állásra bőségesen jelentkeztek; a városatyáknak van alkalma elég fontosságuk tudatára ébredni, de hivatásuk terhét érezni is, mert a sok aspiráns egymásnak adja a kilincset, a voksok után zárandókolván.

A hangulatból ítélve a szavazattal bíró városatyák is a mellett a felfogás mellett vannak, a mit a közvélemény oszt, s ami méltányos is, hogy a város régebbi tisztviselőit, kiknek szolgálati évei és érdemei vannak, nem szabad protekciós új emberek kedvéért elejteni. Azt hisszük, a szavazás igazolni fogja azt az állítást, hogy a tömegek és a nagy többség ítélete mindig igaz.

A pályázati határidő a tegnapi nappal záródott le s az egyes megüresedett állásokra a következők jelentkeztek: A polgármesteri állásra az eddigi két komoly jelölőn Rimler Károly és Komlóssy Józsefen kívül újabb pályázó nem akadt. E kettő közül lesz tehát valamelyik Nagyváradi polgármester.

A főjegyzői állásra szintén két jelölt van, a népszerűen Bordé Ferencz és Darvassy Lajos tanácsos, ez utóbbi igen nagy pártot szerzett magának.

ből behangzott Gimoth Zoltán ur hangja. Ilonka hirtelen sarkon fordult. Surva kacagva repült ki az ajtón és odaborált a Gimoth karjába. Szentpályné ónagysága szoborra váltan bámult utána:

— Mi ez?

Ilonka tánczolva, kacagva vonszolta eléje a völgyénét. Aztán megállt előtte dévajan, pajkosan és könyező szemmel mondta:

— Mama, itt vagyok!

Bent az ebédlőben harsányan kacagott Szentpály Pal ur. Az oldalát logta nevetésében és elégtlenül mondogatta:

— Sikerült... sikerült... Pompásan csinálták a gyerekek...

A mama még mindig nem tért magához. Erthetetlenül mormogta:

— Hat F-hérvy?...

— Jaj, jaj, kacagott faldokolva Ilonka — hiszen az egy buta, faragtalan fráter. Kétszer láttam, de úgy utáltam, hogy jaj...

És idegesen rázkódott össze utána.

A gazdasági tanácsosi állásra Istvánffy István dr. I. aljegyző Nagy Lajos, Papolczy Ferencz és Lukács Ödön aljegyző pályáztak.

Egy váradi születésű magasabb rangú miniszteri tisztviselőt, állítólag szintén beadta kérvényét. Ezen tanácsosi állásra reflektáltovábbá Ragány János főszámvevő és Lukács Ödön aljegyző. Ha ezen hosszú névsorban Istvánffy neve győzne, úgy az ő helyébe Lukács Ödön aljegyző lépne.

A II. od. aljegyző állás fel lesz tartva a beteg Szűts Dezső részére s ellene senki sem lép fel. Harmad aljegyzőnek Giraud Arpád, aki alkaptálynak is folyamodott és Eleméry Ferencz pályáznak türesedés esetén. Elő. oszt. fogalmazói állásra új pályázók nincsenek, ellenben az előléptetés esetén támadható II. oszt. fogalmazói állásra ifj. Márkus János és Baranyi Menyhért lépnek fel jelöltekül.

A többi betöltendő állásoknál a jelenlegi alkalmazottaknak nincs számbavehető ellenfele. Valószínűleg csak még a fő- és alügyészi állásoknál nem lesz egyhangú a választás. A fő-ügyészi állásra megmarad Dús László. Az al-ügyészi állásra az eddigi Tóth Mártonnal szemben Keledi József ügyvéd pályázik, de előrelátólag Tóth Márton kapja meg a többséget.

A tisztujtó közgyűlés esütörtökön délelőtt 9 órakor kezdődik. Rimler Károly polgármester-helyettes a következő meghívót bocsátotta ki:

Valamennyi bizottsági tag urnak!

Nagyváradi város örvényhatósági bizottsága folyó évi 25—1739. kay. sz. a hozott határozatával a tisztujtó közgyűlés megtartását folyó évi márczius hó 20-ik, esetleg következő napjának délelőtti 9 órájára tűzte ki.

Erről bizottsági tag urat oly felkéréssel értesitem, hogy e közgyűlésen megjelenni sziveskedjék.

Nagyváradi, 1902. márczius hó 15-én.

Rimler Károly,
polgármester-helyettes.

A város jövő közvilágítása.

— A gázyár legújabb ajánlata. —

A nagyváradi légszeszgyár tulajdonosai Nagyváradi városnak légszeszszel és villanynyal leendő köz- és magánvilágítási vállalatára újabb ajánlatot nyújtottak be tegnap a város tanácsához.

Az új ajánlat lényeges pontjai a következők:

1. A jelenlegi légszeszvilágítási körzet közvilágítását ezentúl is légszeszszel kívánják eszközölni.

2. E körzetben a jelenlegi 112 Auer-lámpán kívül még 188 lámpát Auerre átváltoztatnának.

3. Ugyanezen körzet terein 10 drb. villamos ivlámpát állítanak fel.

4. A légszeszvilágítási körzeten kívül egy második, 10 kilométer utczavonalra terjedő világitási körzethez közvilágítását 200 drb. 16 gyertyafényű villamos izzólámpával eszközölnék. Ezen 10 kilométer körzet jelenleg 100 petróleumlámpával világosítatik, mely 100 petróleumlámpával a jelenlegi tervezetbe egyelőre fel nem vett külső városrészek petrolum-lámpáit szaporítani s a világitást ily módon javítani javasolják s mindaddig, míg ezen városrészekre is kiterjesztetnék fokozatosan a villanyvilágítás az alább előadandó eszközökkel.

5. Közvilágítás céljára szolgáltatják a légszeszt lángonként és égő óránként 1.68 = egy egész s hatvannyolcz századrész fillérért, vagyis köbméterenként 13.21 = tizenhárom egész s huszonegy századrész fillérért; villanyt pedig 16 gyertyafényű izzólámpánként és égő

óránként 2 = két fillérért s izzólámpánként s égőóránként 14.50 = tizennégy egész s ötven századrész fillérért.

6. Magánosok részére szállítják a légszeszt köbméterenként a jelenlegi 35 fillér helyett 30 = harmincz fillérért; ha a magánfogyasztás mennyisége eléri a 600,000 köbmétert: akkor 28 = huszonnyolcz, ha 800,000 köbmétert: akkor 26 = huszonhat, s ha 1,000,000 köbmétert: akkor 24 = huszonnégy fillérre lesz leszállítva a légszesz köbméterének ára.

Villanyt szolgáltatnak magánosok részére hektowatt óránként 8 = nyolcz fillérért.

7. A 400,000 köbméter légszeszen felüli magánfogyasztás mennyisége után köbméterenként 1 = egy fillért s ha a villanyvilágítás magánfogyasztási évi bevétele 40,000 koronát meghalad, az egész fogyasztástól hektowattónként 1/2 = egy fél fillért fizetnek a város pénztárának. Ezen részesedési összegből lenne a villanyvilágítás az egyelőre kimaradt városrészekre fokozatosan kiterjesztendő.

8. Városi és állami épületek részére ha nincsenek bérbe adva, — továbbá templomok, zsinagógák, nyilvános iskolák és színház részére 10 = tíz százalék, — motorok, ipari, fűtési és főzési célokra fogyasztott légszesz vagy villany mindenkori árából 20 = husz százalék árengedményt adnak.

9. Nagyobb magánfogyasztókat 2000—5000 köbmétert meghaladó légszesz árából 2—5% árengedményben részesítik; kisebb fogyasztóknak visszatérítik a gázóra díjat, ha 50 koronát; a gázóra díjat és 2% százalékot, ha 100 koronát s 3% -ot, ha 150 koronát fogyasztottak egy éven át gázóra langonként.

10. Mindenki jogosítva van hitelesített légszeszmérőt sajátul megszerezni a légszeszgyár által eszközölnöd fenntartásért szerződésileg megállapítandó díj fizetési kötelezettsége mellett.

11. Beleegyeznek abba, hogy a légszeszvilágítási belső b-rendezések magánosok részére, nemcsak általuk, hanem más, erre képesített és engedélyvel bíró iparosok által is eszközöltesse.

12. Villanyvilágítást úgy a városnak, mint magánosoknak a légszeszvilágítási körzetben is kiszolgáltatnak a nélkül, hogy megfelelő fogyasztás biztosítottassék.

13. A szerződés 50 évre kötötnék, mely idő elteltével úgy a légszeszgyár, mint a villamosági telep összes hálózataikkal, felszereléseikk, gépeik- és berendezéseikkel együtt ide számítva ingatlanukat is — minden ellentétek nélkül ingyen mennek át Nagyváradi város birtokába és kizárólagos tulajdonába, Jogot engednek azonban Nagyváradi városának, hogy az új szerződési időtartam minden évtizedének nyolcvadik évében a szerződést az évtized végére felmondhassa.

14. A város jogosítva van a kötendő szerződésben megállapítandó módzatok és feltételek mellett, mindkét világitási telepet összes tartozékaikkal együtt bármikor magához váltani.

Ezen ajánlat szerint a városnak következő előnyei lennének:

a) A jelenleginél nagyobb költség nélkül megjavítja a közvilágítást a légszeszvilágítási körzetben a mostani 112 Auer-lámpán kívül 188 újabb Auer-lámpával és 10 villamos ivlámpával, továbbá egy 10 kilométer utczavonalny új világitási körzetet 200 villanyos izzólámpával és az egyelőre még petrolummal világitandó külvárosrészeket 100 petroleum lámpával.

b) Részesedvén a vállalkozók nyers bevételeiből, időről-időre tovább fejlesztheti a közvilágitást.

c) A szerződés lejártával ingyen jut birtokába egy kettős világitási telep és berendezésnek, melynek összértéke a folyamatos haladás által okozandó fejlesztés folytán a két millió koronát jóval fogja meghaladni.

d) A város jogot nyervén a szerződést minden tíz évre felmondhatni, tulajdonképpen csak tíz évre lesz kötötve s így nyugodtan bevértelheti a világitás terén újabb vívmányokat s a város anyagi helyzetének kedvezőbbre való változását.

e) A város bármikor megválthatja a kettős világitási üzemet.

f) A város nem kénytelen nagy kockázattal járó vállalatba egy millió koronányi tőkét befektetni s mégis lesz villanyvilágítása.

A magánosoknak következők az előnyök:

a) A légszusz ára olcsóbbá tételük s a fogyasztás mérve szerint még árleengedésben is részesülnek a magánfogyasztók.

b) A villanyvilágítás egységára nem nagyobb, mint Budapesten.

c) A felszerelési tétel monopolioma megszűnik.

Az ajánlat ezután kimutatja, hogy közvilágítás czéljára nem kell több, mint 150 ezer köbméter légszusz; — hogy egyelőre elegendő az Auer-égek számát 112-ről 300-ra emelni; — hogy az Auer-lámpák által nyújtandó világítás fokozására teljesen elég 10 villamos izzólámpa; — hogy a mostan petroleummal világított új világítás körzetére elég 200 villamos izzólámpa; hogy egy-egy utcái lámpa átlag évenként 2200 éghőránál tovább nem világít.

E fejtegetések alapján összeállítja a közvilágítás évi költségeit következőkben:

1. 582 utcai légszuszlámpa a tapasztalatok megdöbbenetlen eredménye szerint évi átlag 2200 éghő órán át csak 150 ezer köbméter légszusz fogyasztott; ennek ára 13-21 f. = 19815.—
2. 300 Auer-égő fenartása á 16 k 80 f. = 5040 —
3. 200 villamos izzólámpa költsége 2200 éghő órán át K. 42-60 f. . . 8520.—
4. 10 villamos izzólámpa évi átlag 800 éghő órán át á 116 korona . . . 1160.—

Összesen K. 34535.—

Ha ezen összeghez hozzáadjuk a jelenlegi petroleumvilágítás egész szükséglete, tehát azon rész is, mely helyett a fentiek szerint 200 villamos izzó lámpát alkalmaznánk, vagyis 10,326 koronát az egész város világítása csak 44,861 kor. = Negyvennégyezer nyolczszázhatvanegy koronába fog kerülni, melyhez az első három évben 188 lámpának Auer-égekkel való átváltolásáért á évi 7 kor. 20 fill. még 1353 kor. 60 fill. fog évenként járulni.

Hogy az 1. 2. 3. és 4. kimutatott légszusz és villanyvilágítás a városnak évenként nem fog többé kerülni 34,535 K. = Harmincznégyezer-összszázharmaczöt koronánál azért vállalkozók az anyagi szavatosságot kötelezőleg elvállalják.

Az ajánlat biztosítására a nagyváradi légszuszgyár 50,000 korona bavatpénzt tett le a város pénztárába — az ajánlatot megokra néve f. évi december 31-ig jelentvén ki kötelezőnek.

Ki lesz a polgármester?

— Saját tudósítónktól. —

Napok óta a legfurcsább hírek kerüngenek a polgármester-választásról Nagyváradon. Beszélnek a kerek asztal értekezleteiről; beszélnek arról, hogy Mezey Mihály előtt a főispán határozottan Rimler Károlyt találta alkalmasnak a polgármesteri állásra és felhatalmazta Mezeyt, hogy ezt a nyilatkozatát nyilvánosságra hozza; beszélnek arról is, hogy Komlóssy érdemeit és tehetségét egy alpolgármesteri állás szervezésével akarják jutalmazni; végül mindezek tetejébe elhíresztelték, hogy Komlóssy József visszalép a pályázattól.

Ennyi zöld hír közepette kötelességünk a közönséget a való tényállásról felvilágosítani. Munkatársunk felkereste tehát Komlóssy József gazdasági tanácsnokot s megkérdezte, mi igaz a szállongó hírek közül?

A beszélgetést a következőkben adjuk:

(A főispán korteskedik?)

— Mindenekelőtt mi igaz abból, hogy a főispán határozottan Rimler Károly mellett nyilatkozott? Ezzel lehetetlen föltenni a főispánról, a ki tapintatos, finom ember, ismeri a város hivatal-

nokainak munkaképességét s azonfelül tudja, hogy neki pártok fölött kell állania!

— Hogy Rimler Károlyról mit mondott, mit nem mondott a főispán, azt én sohasem kutattam. Tudakozódtam azonban — és ez igen érthető — a felől, minő véleménye van a főispánnak rólam? Illetékes és teljesen megbízható forrásból megtudtam a főispánnak azt a nyilatkozatát, hogy ő ugyan Mezey előtt Rimler Károly mellett szót, de ezzel az óhajával a polgármesteri szék belöltésénél senkire semmiféle befolyást nem kíván gyakorolni és az által sem egyik, sem másik jelölt érdekében korteskedni egyáltalán nem akart.

— Ez a helyes álláspont. Es szabad tudnom, nyilatkozott e a főispán tanácsos ur felől is?

— Igen.

— Kérem, sziveskedjék azt is közölni.

— Ugyanazon egyén előtt, akinek az előbbieket mondotta, kijelentette azt is, hogy a polgármesteri állásra Komlóssy József jog és gazdaságügyi tanácsnokot is teljesen alkalmasnak tartja.

— Eszerint a főispán ur nevének a harczba vonása csak egyszerű kortesfogás?

— Magam sem tarthatom most már másnak.

(Komlóssy visszalép?)

— Mi igaz abból a másik hírből, a mit szintén igen buzgón fujdogálnak nagyra, hogy tanácsnok ur visszalép a jelöltségtől?

— Ha hresztelik, ez is csak kortesfogás. Nem szokásom a kimondott szót visszavonni. Igen sok polgártársam — hiszem: a többség — óhaja volt, hogy fellépjek, ezeket a polgártársamat el nem hagyom.

(Az alpolgármesteri állás.)

— Azt is rebesgetik, hogy megegyezést akarnak létrehozni tanácsos ur és Rimler közt olyképpen, hogy Rimler lenne a polgármester, tanácsos ur pedig alpolgármester.

— Ez első sorban föltételek állás volna. Nagyvárad polgármesterének nincs annyi teendője, hogy alpolgármesterre szorulna.

— Az igaz. Tessék olyan embert ültetni a polgármesteri székbe, a ki nem szorul támogatásra.

— De meggondolandó a város mai súlyos anyagi helyzete is. Nagyvárad mai nehéz pénzügyi viszonyai közt új, föltételek állás szervezése nagyon is meggondolandó. Ha ebbe most bele mennénk, ellentétbe jönnék önmagammal, aki a város pénzügyi helyzetének javítását legelső feladatommak tudom évek óta s a ki e súlyos helyzetben akarok könnyíteni, mint polgármester is.

— Tehát ragaszkodik tanácsos ur a már beadott pályázathoz?

— Föltétlenül ragaszkodom s attól semmiféle híresztelés engem el nem tántorít.

*

Ezzel a beszélgetés véget ért. Tudósítónk a leghitelesebb forrásból szerezte meg czáfolatát a szállongó kalandos híreknek. Ezek után most már világos a helyzet, hogy vagy polgármester lesz Komlóssy, a mely állásban nagy tudása, ritka jelleme és vas-erélye a városnak csak üdvére fog válni, vagy pedig megmarad mai szerény állásában a város buzgó, lelkes katonájának. A városatyák bölcsességétől függ, melyik eset következik be.

UJDONSAGOK

Katholikus Szabad Liceum.

Kiválóan érdekes lesz a Katholikus Szabad Liceum mai előadása. Az egész matinét egyetlen egy pont tölti ki: dr. Szemethy Géza felolvasása a többszólamu egyházi zenéről. Az előadás czíme:

A Palestrina-stílről.

Egy órai előadásban fogja dr. Szemethy, a kiváló zeneköltő megismertetni a hallgatósággal annak a fenséges stílnak legmarkánsabb vonásait, mely a mai egyházi zenét olyan megragadóvá és művészivé teszi. Az előadást változatosabbá fogja tenni egy óriási, 110 tagból álló énekkar, mely a felolvasás illusztrálására egyes jellemző példákat fog előadni, a mely példákat szintén dr. Szemethy válogatott össze és tanított be. Ilyképpen a Szabad Liceumnak ez az előadása különlegességénél fogva is eseményszámba fog menni s ezért nagy érdeklődésre számíthat városzerte. A matiné a főgymnázium dísztermében tartatik meg; kezdete pontban 11 órakor.

Az autonomia a királynál.

A mult hétnek egyik kimagasló eseménye volt az autonomiai kongresszus tárgyalásainak befejezése és a kongresszus 15 tagu küldöttségének fogadtatása az apostoli király által.

A kongresszus munkálatáról a napokban vezércikkben mondottuk el véleményünket, — most csak egy kis apróságot akarunk elmondani a küldöttség fogadtatásáról.

A küldöttség a kongresszus legkiválóbb egyházi és világi tagjaiból volt összeállítva. A világiak közül többen pompás díszmagyarban jelentek meg. Gróf Szapáry Gyula, Apponyi Albert gróf s a többiek már összegyülekezve várakoztak a budai királyi palota fogadó termében — még Schlauch Lőrincz bibornok és Dr. Hoványi Gyula, a kongresszus szorgalmas előadója hiányoztak.

Hoványi a bibornok vitte magával kocsi-jában, melyet mikor megpillantott a díszörség, *Gewehr heraus* kiáltásra glédába állottak s a zászlót meghajva tisztelegtek a bibornoknak.

Szapáry és Apponyi tréfálkozva azt a megjegyzést tették Hoványira, hogy igaz ugyan, hogy a kongresszus tagjai közül egy sem dolgozott annyit, mint Hoványi, de nem is fogadták egyiket sem — — *Gewehr heraus* szal és zászlómeghajtással.

A király nagyon kegyesen fogadta a küldöttséget. Szavaiból kiértett a meleg érdeklődés és jóakarát az autonomia ügye iránt. Rövid beszéde után, melynek érdemleges része az volt, hogy jelentéstétel végett kiadja a kormánynak a javaslatot s azután határoz annak sorsa felett, — barátságos cerclét tartott a küldöttség tagjaival.

Első szava Schlauch bibornoknak szólt, kit igen barátságosan üdvözölt.

Hoványi előadóak megemlítette a király, hogy értesült róla, mily sokat fáradozott az autonomia ügyéért. Mire Hoványi azt felelte hogy mindnyájan igen szívesen dolgoztak, mert meg vannak győződve, hogy a hazára és egyházra üdvös dolog létesítésén munkálkodtak.

A küldöttség többi tagjaihoz volt egy-egy jóakaró szava a királynak, kinek szavaiból azt a meggyőződést merítették a deputátusok, hogy az autonomia tervezet nem marad a miniszteri asztalírókban, nem marad papírosan.

T A J É K Ö Z T A T Ó

Márczius 16. Hegyközségi gyűlés.
Márczius 18. A nőegylet gyűlése.
Márczius 19. Megyei gyűlés.
Márcz. 20. Városi tisztújítás.
Márcz. 22—26. Sorozás Nagyváradon.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **Fekete vasárnap.** Az isteni Megváltó kinszenvedését megelőző időszak egyik kiemelkedő határnapját ünnepli meg ma a kath. egyház. A nagyhetet megelőző nyolcz nap beköszöntője. Az egyház készül s előkészíti híveit a nagy tragoedia emlékeztetének megülésére. A templomokban az oltárokat megfosztják ékességeiktől, a feszületeket pedig sötét lepellel vonják be.

* **A pápa válasza a bibornokhoz.** XIII. Leó pápa ő Szentsége bibornok-püspökünk üdvözlő sürgönyére, melylyel a saját maga káptalana, papsága és hívei nevében köszönté hódolattal negyedszázados pápai jubileuma küszöbén *Rampolla* bibornok államtitkár utján igen meleg hangu távirattal válaszolt s küldte mindnyájunknak apostoli áldását.

* **Bérmálás.** Tegnap reggel budapesti házi kápolnájában bibornok-püspökünk gróf *Apponyi* Henriket, gr. *Apponyi* Lajosnak, ő Felsége magyar udvarnagyjának fiát a bérmálás szentségében részesítette. A bérmálási tisztet gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke töltötte be. A bérmáló bibornok-püspök megható parancsot intézett az ifjú grófhoz.

* **A nagyváradi ügyvédi kamara** közhírré teszi, hogy dr. *Lázár* Lajos zilahi lakos ügyvéd, az ezen kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékébe, Zilah székhellyel folytatólag felvétellett.

* **A berettyó-ujfalui főszolgabírói állás.** A berettyó-ujfalui járás főszolgabírója: *Bölczy* György nyugalmába vonult. Mint jó forrásból értesülünk, a megüresedett főszolgabírói állásra a központi járás kiváló szolgabírója: dr. *Halász* Elemér is pályázik. A berettyó-ujfalui járáshól a napokban egy küldöttség járt Nagyváradon s felkérte dr. *Halászt*, hogy óhajuknak megfelelőleg, pályázzék a berettyó-ujfalui főszolgabírói állásra.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Biró Imre és neje szül. Szegedy Juliska nagy gyermekeik Barna és Bódog, valamint számos rokonuk nevében is fájdalmas szívvél tudatják felejhetetlen kis fi k. illetve testvérnek *Tihamérnak* folyó hó 15-én éjjel fel 2 órakor, este 3-ik havában rövid szenvedés után történt elhunytát. A meghaldogult kis halott földi maradványa folyó hó 16-án d. u. 3/4 órakor fog Kiskut-utca 83 ik szám alatt levő Iskánai a róm. kath. egyház szertartása szerint beszentelhetni s az olasz-i sírkertben örök nyugalomra tételni. Nagyvárad, 1902. márczius hó 15-én. Aldott legyen emléken, áldd örök álmodat, melylyel annyi bánatot hagytál nekünk örökül, csendesen és békében!

* **Igazságügyi kinevezések.** Az igazságügyi miniszter ifj. *Maróczy* János és *Rozgy* Gusztáv joggyakornokokat, városunk társadalomnak kedvelt és népszerű tagjait a nagyváradi kir. törvényszékhez aljegyzőkké nevezte ki. — *Fest* Géza aljegyzőt pedig az eperjesi járásbíró-ághoz helyezte át. A *Fest* Géza távozásával megüresedett aljegyző állásra *Zimányi* István gyöngyösi járásbírói aljegyzőt helyezte át.

* **A Pázmány-Egyesület a pápánál.** Ő szentsége a pápa pénteken fogadta az *Országos Pázmány Egyesület* által vezetett magyar katolikus írók és hírlapírókból álló zarándoklatot. A pápa igen kegyesen fogadta a magyar katolikus íróvilág hódolatát, melyet dr. *Margalits* Ede elnök mutatott be, mire a pápa rövid pár szóval fejezte ki nagybecsülését és szeretetét. Az érdemleges választ latin nyelven *Zichy* Gyula főkamrás olvasta fel, melynek tartalma új erőt és kitartást öntött a zarándokokba a további küzdelemre nézve. A pápai fogadtatást megelőzőleg istentisztelet volt a Szent Péter bazilikában, ahol a zarándokok meggyóntak. *Kiss* János dr. remek hitshónoklatot mondott. Ezután *Zichy* Gyula gróf pápai szolgálatot tevő kamrás misét mondott. A zarándokok magyar egyházi dalokat, utóbb a magyar himnuszt énekeltek.

* **Anyakönyvi kinevezések a vármegyében.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a jánosdai anyakönyvi kerületbe *Patocs* János jegyzőt, a remeteibe pedig *Hermann* Mózes állami tanítót anyakönyvvezetőkké; továbbá ugyancsak a jánosdai *Erdélyi* József nyugalmazott jegyzőt, a remeteibe *Balla* Mihály jegyzőt irnokot; a kebesdibe *Steiner* Abraham segédjegyzőt; a terjibe *Bige* Erő segédjegyzőt, a cséhtelekibe *Nagy* Ferencz segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

* **Kitüntetett polgármester.** Ő apostoli királyi Felsége *Majorossy* Imre, Pécs szabad kir város polgármesterének, hű és buzgó szolgálatai elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

* **A hűtről.**

Érthető. Rendőr (egy didergő férfinhoz, akit a Dunából huztak ki): De mondja meg kérem, miért ugrott a Dunába?

— Kérem szépen, meg akartam nézni az új országház palotáját *előlről*.

— A belügyi tárcza vitája fölvilágosított arról, hogy az ország állapota igen sötét.

— Az orosz csár állítólag Budapestre jön. Érdekes! Eddig a muszka politika csak *Konstantinápolyra* utazott.

— Szerao Matildot, a híres írónőt letartóztatták, mert négyszáz liráért állásokat közvetített. Ugy látszik, prózáiról léte re nagy barátja volt a *lírának*.

— A diósadi mandátum ítélete valóban törvénytelen gyerek volt. Szülői nem voltak meg esküdve.

— Szerbiában az államesiny csaknem sikerült. Miért ne? Ha Belgrádban uralkodhatik a papucs-kormány, miért ne uralkodhaték a *pucs* kormány.

— Fejérváry beadta a lemondását. A bír bombaként hatott a szabadelvű pártra. Ha már a honvédségnek nem tudott *ügyukat* szerezni, legalább a lemondása hat ugy, mint a *bomba*.

(*Kakas Márton*).

* **Ezer korona jótékony célra.** A Bihar megyei takarékpénztár ezidei közgyűlése jótekonvezőre 1000 koronát szavazott meg, a melyből a Gyermekbarát egyesületnek 100 koronát, az Izr. nőegyletnek 50 koronát, a népkönyvtárnak 50 koronát, a Koldusápoló intézetnek 50 koronát, az ügyvédi nyugdíjalep részére 80 koronát, a Rézészeti és tört. egyesületnek 40 koronát, a Nagyvárad népkönyvtárnak 50 koronát, az Iparosok menháza részére 50 koronát, a Kereskedelmi iskola segélyegyletének 50 koronát, a Női kereskedelmi tanfolyam részére 100 koronát, a Gyermek-kórház részére 50 koronát, a Jegyző nyugdíj egyletnek 50 koronát, a Kereskedelmi körök részére 50 koronát, a Szacsyay szobor céljára 50 koronát, a Bihar megyei népnevelési egyesületnek 50 koronát stb. stb. utalt ki.

* **Pályázat.** A magyar államvasutak igazgatósága, jegyborítékok készítésére való, különféle színű, festett, hasított birkabőrre pályázatot hirdet. Miről az érdekelteket azzal van szerencsénk értesíteni, hogy a pályázati hirdetmény közelebbi feltételei a kamarai irókában, a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2 óráig) megtekinthetők. Nagyvárad, 1902. márczius hó 15-én. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara; Huzella Gyula, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

x **Partos Arnold** czég Nagyvárad, Bémer-tér czipő kalap és uri divat üzletében minden szakmába vágó czikkeket *legolcsóbban* vásárolhat a t. vevő közönség. — *Báli czipők* és *Báli divatárak* nagy választékban. 45.

EGYESÜLETEK.

A Nőegylet gyűlése.

A Bihar megyei és Nagyvárad Nőegylet választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi márczius hó 18-ik napján d. u. 4. órakor az árvaházban tartandó választmányi ülésre meghívni.

Nagyvárad, 1902. évi márczius hó 16-ik napján.

Özv. báró *Gerliczy* Féliának,
elnökő.

Választás a kiskereskedők egyesületében. A nagyváradi és biharmegyei kiskereskedők társulata f. hó 16-án délután 3 órakor tartja tisztújító közgyűlését, a kereskedelmi kamara tanácstermében.

Mint értesülünk, a tagok nagy lelkesedéssel készülnek *Weintraub* Mórt, a társulat eddigi elnökét újból megválasztani elismerésül az eddigi sikeres működéséért és áldozatkészségeért. A tisztikarban is választmányban sem igen lesz változás, többnyire a régi kipróbált erők maradoak meg.

Igazságszolgáltatás.

Krivány János ügye a kir. Táblán.

Nagy fontosságú ügyet tárgyal holnap, hétfőn a nagyváradi kir. ítélőtábla. A hírhedt aradi sikkasztó: *Krivány* János arad megyei gyámpénztárak ügyét ösméri az egész ország közönsége. Nagy lábon élt, híres gavallér volt s egyszer csak kitűnt, hogy a reá bízott pénzből uraskodott; néhány százezer forintot sikkasztott el s azután megszökött.

Hosszas kutatás után Bécsben fogták el. Az aradi kir. törvényszék *Krivány* Jánót tíz évre ítélte el.

A nagyváradi kir. tábla ma kezd meg II-od fokban a szenzációs büntügy tárgyalását; *Ritók* Zsigmond elnököl, előadó *Molnár* Géza. szavazó bírák *Urbán* Adolf, *Poynár* Dnes és *Harmathy* Károly lesz; míg a vádat *Sávell* Kálmán főügyész képviseli. *Krivány* védője *Nemes* Zsigmond, közvédő *Benedek* Vilmos, míg Szállási Iona érdekeit dr. *Barabás* Béla fogja védeni.

ZENE ES MUVESZET.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zeneműfolyóirai most megjelent 6 dik füzeté a következő szép zeneműajdonságokat közli: I. *Egressy* Béni után, *Barna* Iszák »Talpra magyar« nazáfiás dalt *Peitőfi* Sándor szövegére. II. *Huber* Sándor »Szállók táncza« — Tanz dar Wassernissen. III. *Dóczy* József »Arva madár« és »Ha te engem igazán szeretnél« magyar dalokat.

A havonta hétszer és mindenkor ily változatos és actualis zenejndóságokat közlő zenemű-folyóiratot zenekedvelőinknek különös figyelmébe ajánljuk.

Előfizetési ára 1/4 évben 6 füzetre (66 zeneoldatra) 3 korona. Előfizethetni a »Zenélő Magyarországnak« zeneműkereskedésében Budapesten, VIII., József-körút 22/24. sz., honnan mutatványfüzetet 60 fillér beküldése ellenében bérmentve küldenek.

IRODALOM.

A Magyar Remekírók kiváló diszmu, mely valóságos kincsesháza a magyar muza termékeinek, most rendkívüli kedvező feltételek mellett szerezhethető meg. Olvasóink részére megkötötték az előfizetést azzal, hogy megrendeléseket elfogadunk s készséggel juttatunk rendeltetési helyére. Az 55 díszes kötet előfizetési ára 220 korona, amelyet havi 3 koronás részletben lehet fizetni. Az első öt kötetet azonnal megkapják az előfizetők. A nagybecsű munkát a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. Bővebbet mai számunk hirdetése nyújt.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap (d. u.: Aranylakodalom. este: Lotti ezredesei)
Hétfő: Czigánybáró. (Sötér Izabella vendégfőlépte.)
Kedd: Kaméliás hölgy. (K. Hegyesi Mari vendégfőlépte.)
Szerda: IV. László. (K. Hegyesi Mari vendégfőlépte.)
Csütörtök: Lotti ezredesei.
Péntek: Ezér.
Szombat: Csepürágók.
Vasárnap: Csepürágók.

Primadonna-válság.

Egész kis háborúság kerekedett Székely Irén kis leveléből, melyben fizetésemelést kívánt. A háborúság egyik helyi lapnak a cikkében találta meg az igazi puskaport, melynek robbanásától az egész ügy összekavarodott. Az illető lap u. i. Székely Irénnek olyan nyilatkozatait közölte, a melyek valóságuk esetén nagyon különös világításban tüntetnek fel a színházi állapotokat. Pintér tagadhatlanul mesteri rendezését botrányosnak nevezte a művész, azt a vádat emelte, hogy opera-előadásokból gyakran csak egy próbát tartanak, hogy öt szinte üldözik, a kóristák rendetlenkednek, bejárnak az öltözőjébe, csufolják a szereplőket, Kaposvárra menet 3 forint utiköltséget kapott az igazgatótól, magának Kaposvároknak gyilkos a levegője, a vize stb. Mindezeknél fogva *eltökélt szándéka a nagyváradi társulattól megválni.*

Ez a nyilatkozat egész forrongást támasztott a színház világában. Tárgyalták az ügyet mindenfelé s általában elítélőleg szóltak a nyilatkozatról. Arról van szó, hogy a nyilatkozatnak a társulatra vonatkozó sértő állításaiért megfelelő formában elégtétel adassék; míg a tárgyalások ez irányban véget nem érnek, addig erről nem nyilatkozhatunk.

Székely Irén vádjával szemben illetékes helyről a következő információt szereztük:

Székely Irént nemcsak nem üldözik, hanem ellenkezőleg, valósággal kényeztetik a társulatnál. Neki s Amonnak van csak külön öltözője, mikor a színházban ugyanis hiányát érzik megfelelő számú öltözőknek. Székely Irénnek soha a gázsijából büntetéspénzbe sem-

mit le nem vontak. A rendezés botrányosságára nézve Faustot hozza fel a művész; ezzel szemben áll az, hogy a Faust a legjobban rendezett előadások egyike volt. A kevés próbára nézve Traviatát említette Székely Irén, holott éppen a Traviata igen sokszor ki volt tűzve próbára és a próbák csak Székely Irén vonakodása miatt nem tartottak meg, a mint bizony nem egyszer a próbák csak Székely Irén késlekedése miatt nem tarthatók meg a rendes időben. A mi a kaposvári megbetegedéseket illeti, arra forrásunk csak azt hozza fel, hogy Kaposvártól énekeltek Prielle Kornélia és Réthy Laura is, még sem lett semmi bajuk, sőt ugyan magasra emelkedtek a magyar művészet egén.

Igy a másik forrás.

Mint ezekből is látszik, az ellentétek majdnem kiegyenlíthetlenné váltak. A művésznek elkeseredettségét jellemzi, hogy mikor tárgyalásokba akartak vele bocsátkozni a küldöttséget egyszerűen *nem fogadta.*

Később a társulat egyik tagját magához kérte Székely Irén s kijelentette előtte, hogy a társulat tagjait sérteni nem akarta, de az igazgató ellen emelt vádjait feuntartja.

Igy áll ma az ügy. Közöltük mind a két félnek felfogását, minden megjegyzés vagy kritika nélkül. Efficé kérdésekben kényes kritikát gyakorolni, mert azzal esetleg elvágja az ember a kedvező megoldás lehetőségét. Különben is az eddig nyilvánosságra jutott részletekből kiki megalkothatja a maga véleményét, a magunk részéről, ha szükségét látjuk, annak idején szintén latba vetjük szavunkat. Egyelőre azt ajánljuk mind a két fél figyelmébe, hogy a színházat is, a színészeket is a közönség emeli, vagy bukattja meg; jó lesz tehát a kérdés megfontolásánál első sorban a nagyváradi közönség műpártolására és kívánságára tekintettel lenni. A közönség pedig újabban általában meg volt elégedve Somogyi társulatával, viszont a társulat Székely Irénnel vagy legalább is vele egyenrangú művésznővel tudja teljesnek.

Székely Irén legutolsó kijelentése pedig a kiegyenlítés útját látszik egyenetlen. Előbb kibékült a társulattal, majd kibékült az igazgatóval is.

Előadás jótékony célra. A színház igazgatósága egy jótékony célú előadás rendezését vette tervbe. Az előadás tiszta jövedelmét a népkönyha nemes és jótékony intézménye kapja. Magáról az előadásról, mely a közelnapokban lesz, részletesebb tájékoztatást nyújt legközelebb a színház vezetősége.

Székely Irén nyilatkozata. Székely Irén kisasszony a tegnapi nap folyamán a következő levelet intézte Somogyi Károly színház igazgatóhoz:

Tisztelt igazgató ur!

Most jutott tudomásomra, hogy azt az intervjút, a melyet a »Nagyváradi« mai száma közöl, úgy a Direktor ur, valamint a kollégám félremagyarázták. Szükségem tartom kijelenteni, hogy én sem a Direktor urat becsületében vagy jóhírnevében, sem kollégáimat megbántani nem szándékoztam. Ha mégis valamelyes erősebb kifejezést használtam, úgy kérem ezt a mostani beteges állapotommal járó idegességemnek betudni.

Tisztelettel 1902. márczius 15.

Székely Irén.

Lányi Edith fellépte. A Magyar színházhoz szerződött kedvelt szubrett első fellépte a Magyar Színház egyik nagy sikerűnek jelzett darabjában a »Finisé«-ben lesz, melyben Lányi Edith Fedák Sárival fogja a főszerepeket játszani.

Aranylakodalom. A magyar nemzet szabadsága felvirradásának évfordulóját Hátkösi és Beöthy hazafias darabjának az *Aranylakodalomnak* előadásával ünnepelték meg a színházban. A nagyszámu közönségben erősen volt képviselve a diákelem, mely felvonások között hazafias nótákat énekelt. A szereplők különben mindnyájan szép sikerrel működtek. Az előadást megelőzőleg E. Kovács Mariska érzéssel, művészileg szavalta el Szávay Gyulának, az ismert írónak *Márczius idusa* című remekszép költeményét.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 169.

Idénybérlet 167.

Ma, vasárnap, 1902. márczius 16-án

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

ARANYLAKODALOM.

Látványos színjáték.

este 7 és fél órakor, rendes helyárrakkal

Lotti ezredesei.

Bohózat.

S Z E M E L Y E K :

Daventrey Tom	—	—	—	Füredi József
Harriet, felesége	—	—	—	Benkő Jolán
Dikson John, szabó	—	—	—	Bécezy Gyula
Ramajanak namlakahi rája	—	—	—	Dési Alfréd
Bibiana Lotti	—	—	—	Amon Margit
Barley	—	—	—	Krasznay Ander
Fox tábornok	—	—	—	Bognár János

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr., Tamlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap hétfőn, márczius 17-én

A cigánybáró.

Operett.

REGÉNY-CSARNOK.

Az orvos és betege.

Irta: Conan Doyle.

— Régebben ezredorvos voltam.

— Gondoltam, hogy kolléga. Mindenkor érdeklődtem az idegbajok iránt; legjobb szeretnék pusztán velük foglalkozni, idegspecialista lenni, de hát tetszik tudni, az embernek azzal kell foglalkozni, a mi éppen akad. De hát az nem tartozik ide, Holmes ur s különben is tudom, milyen drága az ideje. Tehát ügyemre térek. Lakásomon, a Brook-utcában sajátságos dolgok történtek s az ügy ma este olyannyira kiélesedett, hogy egy óráig sem akarok az ön tanácsa és segítsége nélkül maradni.

Sherlock Holmes leült és meggyújtotta a pipáját.

— Egészen rendelkezésére állok — szölt vendégünkhöz — kérem, közölje velem a lehető legrészletesebben, mi nyugtalanítja önt.

— Sok igen jelentéktelen körülmény játszik bele a dologba, — szinte szégyellek rólok beszélni. De a dolog teljesen érthetetlen előttem, s legutóbb olyan rendkívüli fordult, hogy szükségesnek tartom a legapróbb dolgokat is elmondani. Helyek meg önök maguk, mi a lényeges és mi a mellékes.

Vissza kell téraem tanuló éveimre. Tanárám, kiknek előadásait a londoni egyetemen

hallgattam, nagyra tartottak; ezt dicsekvés nélkül mondhatom. Szigorlataim végeztével folytattam tudományos kutatásaimat és asszisztensi állást kaptam a Kings College kórházban. Megfigyeléseim, melyeket a merevgörccs kórjelenéseiről tettem, némi feltűnést keltettek, s munkámért, melyet az idegrendszer elváltozásairól írtam s melyet barátja az imént említett, megkaptam a Pinkerton-díjat és a nagy aranyérmét. Nem tudok, ha azt mondom, hogy akkoriban fényes jövőt jósoltak nekem.

A legnagyobb akadály, mely pályámon megakasztott, nagy szegénységem volt. Szpecialistának, ha boldogulni akar, a legelőkelőbb utcák egyikében kell letelepednie, hol a házbér szinte megfizethetetlenül nagy és a berendezés vagyona kerüli. Aztán kocsit és lovakat is kell tartania és legalább annyi tőkével rendelkeznie, hogy pár évig a kamataiból is megélhessen. Nálam minderre még gondolni sem lehetett; csak azt remélhettem, hogy tíz év alatt talán megtakaríthatok annyit, amennyivel majd önálló praxist kezdhetek. Egyszerre azonban egészen új, váratlan megoldás kínálkozott nekem.

Egy reggel belép hozzám egy Blessington nevű ur, előttem teljességgel idegen és minden bevezetés nélkül így szólit meg:

— Ön az a Trevelyan Percy, a ki olyan kitérően szigorlatozott s nemrég nagy díjat nyert?

Meghajtottam magamat az idegen előtt.

— Feleljen nekem fesztelenül és nyíltan — folytatta az idegen — mert ez csak hasznára lesz. Van tehetsége, hogy karriert csináljon, de megvan-e hozzá a kellő modora?

Ez furesa kérdés volt.

— Remélem, vagy egy kis illemtudásom! — válaszoltam mosolyogva.

— Nincsenek rossz szokásai? Például nem iszákos, mi?

— Uram! — szóltam felugorva.

(Folyt. köv.)

NYILTTER.

Búcsuszó a közönséghez!

Több mint 23 éves működésem a nagyváradi piacon, mely időt mint a

Kunz József és Társa

cég főnöke töltöttem el, azon kellems kötelezettséget rója rám, hogy azon szívélyes bizalomért, melyben engem ez ideig részesíteni méltóztatott, hálás köszönetemet fejezzem ki.

Egyben szíves tudomására adom, hogy új működési helyem Budapest, a hol a cég társulatának

Kollarits József és fiai

cég vezetését a mai napon átvettem. Ezen körülményneki fogva arra kérem a mélyen tisztelt közönséget, sziveskedjék engem a jövőben s bizalmával megtisztelni és megrendeléseivel felkeresni.

Kiváló tisztelettel

Kunz Gusztáv.

Ez alkalommal egyben bátorkodik cégünk

Kollarits József és fiai

(Budapest, Váci-utca 32) az „Ypsilantihoz” csász. és kir. udvari szállítók

a mélyen tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánlani dú: választéku vászon, fehérnemű asztal-nemű és szövött áru raktárát, mindennemű és szöveteket stb., melyekből kívánatra készséggel szolgál mintát. Nagyon örvendenék, ha ebbeli becses megbízásainak elintézésével engem bizna meg a mélyen tisztelt közönség

Kiváló tisztelettel

Kunz Gusztáv,

főnök.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

Bémer-téren Stiedl-házban

ujjonnan berendezett és a modern igényeknek megfelelőleg felszerelt

KIGYÓ-hoz

czimzett

gyógyszertáramat

az 1902. évi március hó 15-ik napján hatóságilag történt felülvizsgálás és helyben hagyás után

a forgalomnak átadtam.

Teljes tisztelettel:

MARSCHALKÓ LEÓ,

gyógyszerész.

TAVIRATOK.

Fejérváry audiencián.

— Báró Fejérváry marad? —

Budapest, márcz. 15. (Saj. tud. táv.)

Idestova egy hete lesz már, hogy a hivatalos, illetve félhivatalos lapok, hol *Fejérváry* honvédelmi miniszter lemondásáról, hol maradásáról adnak hírt.

A *Magyar Nemzet* mai száma szerint Ő apostoli királyi Felsége legfelsőbb kéziratot intéz báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszterhez, melyben erősen hangsúlyozza, hogy nagy súlyt helyez továbbbi szolgálataira és felszólítja, hogy állásában maradjon meg a jövőben is. Ő apostoli királyi Felségének ezen legfelsőbb akaratát tartalmazó kéziratot a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni.

A *Budapesti Hírlap* szerint Fejérváry már kora reggel hivatalába ment s vidáman fogott munkához, hogy utoljára befejezve mindent, restancia nélkül adhassa át hivatalát utódjának. Hivatalában keresték fel a délelőtt folyamán *Bolfrász* főhadsegéd és *Széchenyi*, Ő Felsége személye körüli miniszter. Hosszu ideig ta-

nácskoztak s néha kihallatszott Fejérváry indulatos hangja, hangsulyozva, hogy nem marad semmi szín alatt sem. A tanácskozás végeztével kocsiba ültek s a várba hajtottak audienciára.

Hivatalos körökből vett értesülések szerint, a több mint másfél óras audiencián, *megindító* jelenet volt Ő Felsége és báró *Fejérváry* között. — Ő Felsége constatalta, hogy leghivebb embere is akkor hagyja cserben, mikor legnagyobb szüksége volna rá! Fejérváry-t Ő Felségének végtelen bizalma annyira meghatotta, hogy kijelentette, *miszerint megtartja a honvédelmi miniszteri tárczát*. Délbe parádében felkereste Széll Kálmán miniszterelnököt bejelentve *maradását*. Széll-től Horánszky-hoz ment, kivel szintén közölte végső elhatározását.

A csanádi püspök betegsége.

Budapest, márcz. 15. (Saj. tud. táv.) *Dessenffy* Sándor csanádi püspök egészségének helyreállítása végett Arcóba utazott.

A hazárd játék áldozata.

Budapest, márcz. 15. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt a Diana fürdőben *Vitkay* Dávid István ügyvédjelölt főbe lőtte magát s mikorra a fürdő személyzet az öngyilkosságot észrevette, már meg is halt. Zsebében 1560 forintot és számos érték tárgyat találtak. Hátrahagyott levelében öngyilkossága okául Grosshaendlernek roulett-bankját és az országos Kaszinó baccaratját említi, a hol az utolsó időben horribilis összegeket vesztett, melyeknek nagyrésze nem volt sajátja.

KOZGAZDASÁG.

Gyűlési meghívó. A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó évi márczius hó 17-én, azaz holnán délután 3 órakor az egylet hivatalos helyiségében gyűlést tart, melyre a választmányi tagokat meghívom.

Tárgy:

1. Földmívelésügyi miniszterium leirata az Amerikából behozandó növények tilalmzására nézve.
2. Földmívelésügyi miniszterium az egylet mozzanatairól esetenként értesítést kér.
3. Földmívelésügyi miniszterium állategészségügyi évkönyvet megküldi.

Kitünő saját termelésü

BOROK

kaphatók literenként kimérve

STETTNER ISTVÁN

bortermelő borkiállításában Bémer-tér, Rót-ház.

A borok valódiságáért, mivel saját termésűek, a felelősséget elvállalom.

Új bor	30 kr.	lit. kimérve
Ó bor	36 kr.	
Risling 9 éves	50 kr.	
Ó vörös	50 kr.	
Muskatály	80 kr.	
Édes ürmös	70 kr.	

A 9 éves Risling és az ó vörös bort (mint gyógy-bort betegeknek) is ajánlom.

Szőll telepemem készült I. osztályu

Riparia portalisra (Gloira de Montpellier) oltott 4000 drb gyökeres fás oltványt borfajt ezrenként 70 frtéért és 6000 drb sima zöldoltványt ezrenként 50 frtéért megvételre ajánlok.

Továbbá világhírü spanyol, francia, angol és görög csemege szőlő-fajokból 3000 drb gyökeres fás százanként 120 frt, 6000 drb sima zöld, százanként 80 frt.

— Felelősség mellett. —

Kiváló tisztelettel

Stettner István.

4. Kereskedelmiügyi miniszter takarmányanyagok szállítására kedvezményes díjtelt engedélyez.
5. O. M. G. E. megkeresése hadsereg ellátása kérdésében.
6. O. M. G. E. megkeresése vásár rendezés tárgyában.
7. Erd. Gazd. Egyet. felirata a mezőgazd. érdekeinek tárgyában.
8. Nagyvárad város átírata az epreskeri szerződés tárgyában.
9. Pókay Dezső kir. áll. felügyelő megkeresése az egyet. által f. évben rendezendő állatkiállítások ügyében.
10. Előterjesztés a f. évben tartott szakelőadások és házi ipartanfolyamokra.
11. Előterjesztés az Ujfaluiban tartott bika vásárra.
12. Számvizsgáló bizottság jelentése a számadások vizsgálata felől.
13. Számvizsgáló bizottság előterjesztése.
14. Elnökség jelentése az egyet. múlt évi működéséről.
15. A költségelőirányzat.
16. Jelentés a Csabán tartott ezukorgyári értekezetről.
17. Tagfelvétel.

Nagyvárad, 1902. március 15.
Szabó József,
egyleti elnök.

Közgyűlési meghívó. A biharmegyei gazdasági egyesület folyó évi március hó 19-én azaz szerdán délután 3 órakor a vármegyeház nagy termében tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre az egyleti tagokat meghívom.

Tárgy:

1. Elnökségi jelentés az egyet. múlt évi működéséről.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése a számadások megvizsgálása felől.
3. F. évi költség előirányzat.
4. Netáni indítványok.

Nagyvárad, 1902. március 15.
Szabó József,
egyleti elnök.

Köszöntő és Tisztelet

Tözségi jelentés

A tözségi bizottság adatai

Határvidék

Budapest, március 15.

Buza március	7 84
Buza április	8 80
Tenger	5 4
Rozs okt.	6 69
Zab ápr.	6 98
Káposzta	

Árúárjegyzék

Budapest, március 15.

Lezárt hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Működési	624 50
Részesítés	4 6
Magyar bank	483
Magyar bank	
Magyar bank	

Műveltség és pénzügy

A budapesti és pesti értéktőzsdén 1902 március 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.10
Magyar koronajárdék	97.60
Magyar vasut. kölcsön aranyban 4%	120
Magyar vasut. kölcsön ezüstben 3 1/2%	109.90
Magyar keleti vasut. államkötvény 1870-ből	120
Magyar államkötvény 1870-ből	97.25
Magyar államkötvény 1870-ből	101
Magyar államkötvény 1870-ből	6.50
Magyar államkötvény 1870-ből	197.30
Magyar államkötvény 1870-ből	164
Magyar államkötvény 1870-ből	101.50
Magyar államkötvény 1870-ből	101.35
Magyar államkötvény 1870-ből	121
Magyar államkötvény 1870-ből	98.90
Magyar államkötvény 1870-ből	154.0
Magyar államkötvény 1870-ből	16.30
Magyar államkötvény 1870-ből	713
Magyar államkötvény 1870-ből	695.75
Magyar államkötvény 1870-ből	95.60
Magyar államkötvény 1870-ből	1.08
Magyar államkötvény 1870-ből	117.25
Magyar államkötvény 1870-ből	240.15
Magyar államkötvény 1870-ből	26.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ÉRTESÍTÉS.

Van sz. rencesém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a **Szent János-utcán 11 év óta fennálló**

férfi-szabó üzletemet

folyó évi május hó 1-től kezdve a bazár épületbe helyeztem át, s egy szerszind fiamat **Bumbera Istvánt**, ki ezen iparágban több városokban szerzett gyakorlatot nyilvános társul felveszem s hogy az üzletet

Bumbera Imre és Fia

ezég alatt fogom vezetni. Midőn ezen szándékomban a nagyérdemű közönség szíves pártfogását és bizalmát kérem, megemlítem, hogy raktáromban elsőrendű csakis **valódi angol és honi szövetek** vannak elhelyezve, melyekből mértékszint a legjobb divat és a legkényesebb igényeket is kielégítően pontosan és a legjobb divat szerint készítek.

Kiváló tisztelettel

Bumbera Imre és Fia.

HOFFER BERTALAN

paplan és matrác különlegességek gyártása
NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Bazár-épület).

Milyen csalódás

éri azokat, kik mindent hisznek, azt is, hogy a házilag elkészített paplanokat a kereskedők készítik a saját műhelyükben, pedig az nem igaz, mert csak az én gyári helyiségemben készülnek a valódi, kitűnő

PAPLANOK!

Ez a házilag készült, valódi paplan, a többi csak rossz utánzat, a mit a vevő, sajnos, csak a saját kárán tud meg, de már későn.

Ruge paplan	1 frt 60 kr.	Kasmier paplan	2 frt 40 kr.	Gloria paplan	8 frt 25 kr.	
Jobb	1 » 80 »	Jobb	3 » 60 »	Atlasz v. selyem paplan	6 » — »	
Gratióz. kelengye-paplan, atlasz		10 frt.		Valódi gyapju kasmir		10 frt.

Paplan áthuzás jutányosan elvállaltatik.

Szabóknak különösen ajánlom táblás és méteres vattáimat

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** Fő-utca, (Bazár-épület).

89

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, férfi és női fehérneműek és szőnyeg-üzlete.
Nagyvárad, Szent László-tér, kishídfő.

A legjobb minőségű valódi rumburgi, ugyszintén valódi **Creas, irhoni, hollandi és fehérített tiszta vásznak** egyedüli állandó nagy raktára.

Valódi SCHROLL-féle CHIFFONOK és mindenféle pamutvásznak legnagyobb választékban.

Menyasszonyi kelengyék és újszülött fehérneműek legmegbízhatóbb beszerzési helye.

Férfi és női fehérneműek vállalata mértékszertől elkészítésre teljes felelőség mellett.

Házi készítésű Paplan és Matrácok!

Szőnyeg, szövet- és csipkefüggönyök, ugyszintén butorszövetek, ágy- és asztal-terítők és egyéb lakásberendezési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Szolid szabott árak. Pontos kiszolgálás!

Bárány Dezső

utóda
egyedül speciálista
hegedű és vonókészítő
Saját készítményű hegedűim!
Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemű hangszerek nagy raktára
Magyvárad, Fő-utca és Széchenyi-tér sarok
(Rimanóczy-ház.)
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

HONI IPAR!

Egy saját készítésű nagyon szép, masz-
szív, faragott diszszel ellátott

barokk-stílus
hálószoba butor

jutányos áron eladó. — Ugyancsak több
rendbéli szobabutorok olcsó árban kap-
hatók

SZÉLES SÁNDOR

műbutorasztalosnál,

SZÉCHENYI-TÉR 234—21. sz.

A legújabb

női felöltők

és remek szép tavaszi ruhakelmék
már megérkeztek

SPITZER TESTVÉREK divatáru-házába,

melyek meglepő olcsó áraik és remek szép minőségükért

általános feltűnést keltenek.

Kivételes olcsóság!

Elegáns legújabb tavaszi ruha — — — 2 forint
Divatos finom fekete ruha — — — 3 forint
Tavaszi legújabb angol ruha — — — 4 forint

Finom Mohair női ruhára 1 frt.	Finom Luster női ruhára 1 frt 20 kr.	Finom camgarn női ruhára 1 frt 50 kr.	Selyem kelme menyasszonynak 75 kr.	Fekete legfinomabb divatelmék 1 frt 20 kr.
Kitűnő jo- kartonok 20 kr.	Finom angol mosó kelmek 35 kr.	Női felöltők		Blous selymek 1 frt 20 kr.
Remek napernyők 2—5 frt/fg.	Remek szép tavaszi kabátok Legfin. tavaszi kabátok (selyem bélés) Elegáns divatos tavaszi gallérok Igen esinos leányka kabátka Legújabb női paletot	5, 6, 8 frt 10, 12, 15 frt 6, 8, 10 frt 5, 6, 7 frt 10, 12, 16 frt	Legújabb női blous 1 frt 20 kr.	Magy- esernyők legújabb 2 frt.
Hölgy vászon női ingekre 6 frt.	Hölgy-sifilon női fehéreműre 6 frt.	Szőnyegek 20 krtól 2 frt/fg.	Agyterítők 2 frt.	Uri-sifilon ingekre 9 frt 50 kr.
Magyar vászon lepedőkre 5 frt.	Magyar sifilon ágyeműre 7 frt.	Paplanok 1.60 2.50 3 frt.	Uri-vászon fábravalóra 8 frt.	Uri-ingek legjobb minőségű 1 frt 60 kr.

Menyasszonyi kelengye

legkedvezőbb bevásárlási
helye. Teljes kelengye már
100 forinttól kezdve a leg-
finomabbig.

Lapunk kiadóhivatala útján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjtemé-
nyében található a magyar klasszikusok összességét,
mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely,
Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörös-
marty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin
Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más
kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekirő munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltá-
tással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGREDELŐINEK.

Shakespeare, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen,
méltó kiegészítője a Magyar Remekirók-nak

**A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már meg-
jelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.**

**A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakespeare színművel
együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhető meg
a Rendelő-lap útján, mely kivágandó és megfelelően ki-
töltve beküldendő a „TISZÁNTUL” kiadóhivatalához.**

A magyar nemzeti irodalom kincs-
házát képezi a Magyar Remekirók 55
kötete, melyben benn van az összes
magyar klasszikusok minden maradandó
alkotása. — A magyar klasszikusok-
nak ez első és egyöntetű összkiadásának
ára 55 kötetben, diszes vászonkötésben
220 korona.

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRÓK**
könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csok-
konai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály,
Gröngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kis-
faludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos,
Madch Imre, Mikos Klemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky
Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népés-
Lyra, Népballadák, Kuruczköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A «TISZÁNTUL» kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Révai Test-
vérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

- a) A «Magyar Remekirók» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozat-
ként 20 korona utánvétellel.
b) A «Magyar Remekirók» és Shakespeare műveit 240 koronáért, fize-
tendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
c) A «Magyar Remekirók» és Shakespeare műveit 240 koronáért, fize-
tendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekirók» Shakespeare nélkül 220 koronáért, fizetendő
3 koronás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kö-
tetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek
Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mind-
addig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása
esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le-
nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltéség hozzászámítása
mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részlet-
fizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár
első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.

UJ PAPIR-ÜZLET!

Papirkereskedés és könyvkötészet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a már 12 év óta fenálló könyvkötészetemmel kapcsolatosan egy mai kor igényeinek megfelelő

papirkereskedést

rendeztem be, hol mindennemű

papír-, író-, rajzszerkek és névjegyek,

valamint minden e szakmába vágó cikkek a legjobb minőségben raktáron vannak.

A nagyérdemű közönség eddigi jó akarata engedí reménylenem, hogy becses bizalmát a jövőre nézve is kiérdemlem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

SCHMIDT GYULA,

könyvkötő és papirkereskedő

Nagyvárad, Bazár-épület (színház-oldali rész).

Ugyanott két tanuló felvétetik.

Képes levelező-lapok nagy választékban.

Levél-papírok nagy választékban!

Nagy mennyiségű

tégla

jól kiégetett, kitűnő minőségű, úgy nagyban, mint kicsinyben beszerezhető

Köblös Ferencz

téglagyárában

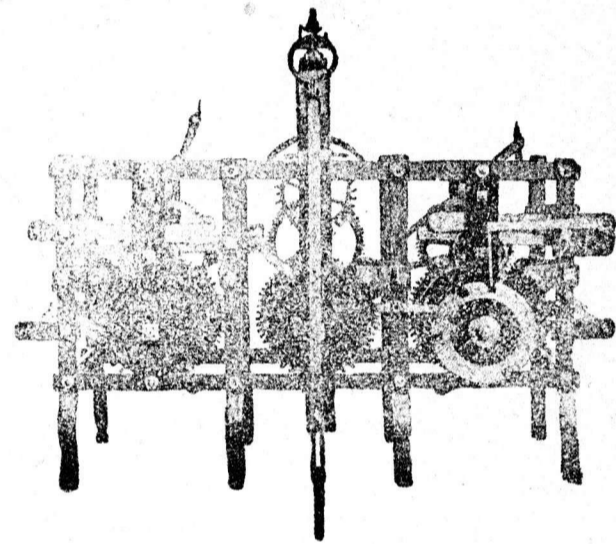
Olaszi, Nagy-Temető, Epres-kert mellett.

TELEFON SZÁM 216.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint az egyházi és községi előljáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fenálló

Daday József ur lakatos és toronyórás üzletét,

melyben 16 éven keresztül mint művezető voltam a kalmazva, **átvettem** és ezt személyesen, a régi jó hírnévhez méltóan, a régi cég alatt tovább folytatom.

Szives pártfogásukat és megrendeléseket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközölk, kérem és öráimert 10 évi jótállást vállalok, vagyok kiváló tisztelettel:

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készítő,
Nagyvárad, Szent János-utca 20 szám.

Telefon-szám 384.

58

Fekete szövetekből amagas klérus számára állandó raktár.

A midőn a n. érdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy

Fő-úiczán, a Nyiry-házban levő

férfi-szabó üzletemet

most újonnan rendeztem be a legszebb és legjobb

bel- és külföldi szövetekkel,

nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy eddigi t. megrendelőimnek pártolásáért köszönetemet kifejezzem; egyúttal kérve továbbra is a szives támogatásukat, melvet így-kezni fogok kiérdemelni az által, hogy csak a legjobb anyagból és lejjabb szabás szerint készült ruhákkal, **szolid árak** mellett fogom a n. érdemű közönséget kiszolgálni.

Tisztelettel

Fudally Bálint,

férfi-szabó.

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

Legmegbízhatóbb vetőmagvak.

A tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **MAUTHNER ÖDÖN** budapesti mag nagykereskedő cégtől mindennemű megbízhatóbb, fajazonos és csiraképes

gazdasági-, vetemény- és virágmagvak

beérkeztek és azokat bármily mennyiségben, a legelőnyösebb napi árban árusítom.

Az állami magvizsgáló állomás zárjeggyével ellátott, hivatalosan plombozott, arankamentes, valódi provenenciai, **olasz és magyar luczerna, styriai vörös lóhere, valódi oberndorfi és eckendorfi mamuth és buczok-répa magvak**, a legszebb pázsitnak való skót és franciaia fűmag-keverék és angol perje. Továbbá mindennemű legszebb és legmegbízhatóbb faj **gyümölcs és virágmagvak.** — Nagy raktárt tartok mindenféle gazdasági cikkekből u. m.:

Vasgálicz, kékkő, szóda, raffia-háncs, ojtóviasz, ojtógyapot, azurin, gépolaj, Creolin, Carbol, Carboleum stb.

Csomagolás ingyen.

Telefon szám: 120.

Kiváló tisztelettel

Hj. Popper József,

Nagyvárad Fő-utca.

90.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Mindennemű bójiti árak nagy választékban.

Prágai sonka, friss conservált halak és sajtok.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vendék, a ki 10 forint értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művésziesen kiadott hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán díszes keretért (passe-partout) önköltségemet 1 forint 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 forint alatt elkészíteni.

Minden vendék, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bontt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A mádon ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tebát önként érthető, hogy minden további 10 forint értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazar (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk

ELEK JÓZSEF

női- és férfi divat, vászon- és fehérnemű áruháza

Nagyvárad, (Szent László-tér).

(Volt KUNZ-ozég helyiségében).

Ajánlja dusan berendezett ujdonságait női ruha **szövetekben**, a legszebb kivitel és legfinomabb minőségig. **Lioni selymek**, Chine. egy színű és fekete színekben. **Ponges** óriási választékban. **Diszek** és teljes kellekek.

OBERLEITNER E. és FIAI

cs. és kir. **vászon és asztalnemű** egyedüli bizományi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak,
legjobb minőségű Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellekekkel.

Uj! Uj!

Sapka- és csákó műhely.

Egy rég érzett hiányt óhajtván, városunkban pótolni, egy a mai kor igényeinek megfelelő

sapka- és csákó műhelyt

rendeztem be **Szent-László téri üzletemben (Fekete Sas szálló alatt)** mahtat azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönségnek

katonai sapkák, csákók és sportsapkák készítésével

rendelkezésére álljak

Ez alkalommal tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy téli ruhák és minden szőrmemenűek, úgy nemkülönböztetve minden **megőrzést igénylő tárgyakat**, u. m.: szőnyegek, függönyök, stb.

megőrzésre elfogadok

és kérem szíves támogatását.

Teljes tisztelettel:

Ausländer S.
férfiruha-szabó.

TELEPHON.

HERCZEGH GYULA

TELEPHON.

rövidáru és férfi-divat üzlete

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét:

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legujabb, legjobb és legszebb árukkal ujonnan berendeztem és saját bejegyzett czégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. **csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésárúk és szabó kellekek** és egyéb rövidáru cikkek. Nagy választék: **nyakkendőkből**, továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségű és divatos **férfi ingek, gallérok és kézelők**, kézelő-gombok, nyakkendő-tűk és különféle **férfi divatcikkek és női diszkellekek**.

Főtörekvésem leendő előzékeny, pontos kiszolgálás,

j u t á n y o s s z a b o t t á r a k

és jó áruk által a n. é. közönség szíves pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.

Ne tessék

nálam olcsó reklámokat vásárolni, mert azt üzletemben nem tartok. Hanem ha szolid kiszolgálás mellett **kittünő minőségű** rőfös és női-divatárakra van szüksége, akkor bizalommal lépjen be

LENGYEL LAJOS

rőfös- és női-divatáru üzletébe,

Nagyváradon, Szent-László-tér, Rimanóczy-ház,

hol legjobb minőségű vászon, asztalnemű, szőnyeg, függöny, ágyszerítő, női és férfi fehérneműek, mo-ó áruk, legújabb divatu női ruha szövetek, saját készítményű **paplanok** az idény kezdetén mélyen leszállított áron kaphatók.

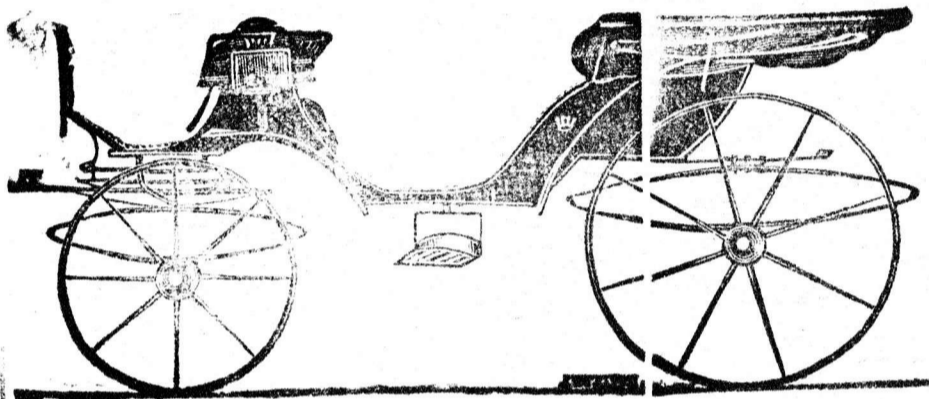
A vevőközönség egy láogatás után meggyőződést szerezhet azon közhiedelemből ment állítás valóságáról, hogy „Nagyváradon nem lehet finom, jó árut kapni”, mert üzletemben csak **legfinomabb árukat** tartok felelősség mellett.

Tisztelettel

Lengyel Lajos.

Bodánszky Lipót kocsigyára

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca, színház mellett (saját-ház).

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

gyárhelyiségemben nagy raktáron tartok kész új kocsikat.

Ajánlok mindenféle fedeles és fedetlen szandlauber gazdasági kocsikat jó, erős készítményeket a legjobb körös-fából, erős, csinos munkát mutatok be és **tetemesen leszállított áron** árusítom el.

Gyaram az 1896. évi millenniumi kiállításra is ki letűntetve, még pedig szolid és erős munkáért.

Gyaramban elvállalok mindenféle **kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyszinte mindenféle javítások** pontos és gyors elkészítéséről biztosíthatom t. vevőimet, megrendelőimet.

Teljes tisztelettel

BODÁNSZKY LIPO'T,
kocsigyáros.

45

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.
(Welsz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leg-
lelküimeretesebben és mindenkor a m. t. közön-
séget teljesen kielégítőleg készítettnek.

Mindenemű hibás lábakra a legkényel-
mesebb czipők állítatnak elő.

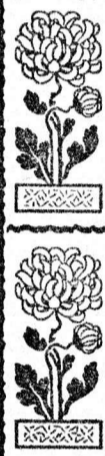
Megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt
kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásár-
láskor óvatosak legyünk és csak
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
** csész. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

Törlesztéses kölcsönt

5%

**Vidéki bérházakra,
földbirtokra**

szerzek minden előleg nélkül még ab-
ban az esetben is, ha magasabb kamatu
kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körut 21. szám.

Uj kávé és tea-üzlet!

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy Fő-utca Bethlen-ház Kiss Dávid tőzsdéje mellett

fiumei és trieszti kávé- és tea behozatali üzletet

nyitottam és az alábbi árain tanúsága szerint, bármely külföldi áruházzal versenyképes vagyok.

1 kiló háztartási kávé 2.20 kor.

Árjegyzék:

1 kiló háztartási kávé 2.20 kor.

	korona
1 kilo Soerabaja aromaticus	4.—
4 és fél kilo postán bérmentve	17.—
1 kilo Cuba valódi valogatott nagyszerű	3.80
4 és fél kilo postán bérmentve	16.—
1 kilo Nyugot-indiai	3.—
4 és fél kilo postán bérmentve	15.—

	korona
1 kilo New Cuba	3.—
4 és fél kilo postán bérmentve	13.50
1 kilo Gyöngy Ceylon, ritka szép	4.—
4 és fél kilo postán bérmentve	17.—
1 kilo Gyöngy, nagyszerű	3.80
4 és fél kilo postán bérmentve	16.—

	korona
1 kilo Java Modjokerto, rostálva	4.40
1 kilo Java Menado	3.—

Fekete kávénak:

1 kilo Mocca Brabatos	4.40
1 kilo Mocca Hodeide	4.—

A kávék ugy az 1 kilós, mint a 4 $\frac{1}{2}$ kilós postacsomagok zsákokban és ólomzárral vannak ellátva.

Kávéküldeményekhez $\frac{1}{4}$ kiló legzamatosabb esászárkverék mellékelhető **3 koronáért**, ezenkívül ajánlom idei termésű legjobb

Chinai, orosz, Ceylon, Java és India teáimat

Kiváló tisztelettel

Diósy Mihály.

1 kiló háztartási kávé 2.40 kor.

1 kiló háztartási kávé 2.40 kor.

FLEGMANN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér.

Megérkeztek!

a legdivatesabb kész női felöltők, fekete és színes ruhaszövetek, legizlésebb fekete és színes selymek, valódi francia mosókelmék, gyönyörű diszkellékek rengeteg választékban, selyem és más divat-blousok és juponok. — Állandó raktár legjobb gyártmányú vászon és asztalneműekben, — egész menyasszonyi kelengyék 500—6000 koronáig.

ÜZLETI ELV

szigorú szoliditás, pontos előzékeny kiszolgálás, minden darab árun a »szabott ár« számokban kiírva.

NEM LEHET

a nagyközönség bizalmát nagyhangú kiáltványokkal meghódítani, csupán szolid és becsületes törekvés az, melyet az honorál.

Szives tudomás vétel végett

tisztelettel közlöm mélyen tisztelt vevőimnek s a n. é. fogyasztó közönségnek, hogy bevásárló utamból visszatérve, a már amugy is dus választéku raktáramat óriási mennyiségű belöldi, valamint külföldi, angol és skót szövetekkel szereitem fel és annál fogva módját ejtém annak, hogy minden genrű kívánalomnak a legnagyobb mérvűn is megfeleljek.

— Kimenő öltönyökre —

valódi gácsi, angol és skót szövetek, **piquet és divat mellényekre** valódi francia kelmék állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

— Női angol kelmék —

felöltők, kosztümök, spenczerek részére. **Szabókellékek és bélésaruk.** Rumburgi czérna vásznak stb. stb.

Papi reverendákra kiválóan alkalmas ALAPIN SZÖVETEK dus választékban.

Szives látogatást kér

TESZLER SIMON,
Zöldfa-utca 83. sz.

TELEFON 403.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

Gazdaközönség szives figyelmébe!

Közelgő idény alkalmából van szerencsém szives figyelmét felhívni frissen érkezett *csiraképes* és *fajazonos magvain nagy raktárára*, hol az összes gazdasági magvak u. m.:

Valódi *francia-, olasz- s magyar-luczerna, stayer s magyar eredetű heremag* (bodorka), valódi *oberndorfi s eckendorfi mamuth- és buczok-répmag, angol, skót, francia-perje*, valamint a legszebb *pázsitnak való fűmagvegyülék* stb. stb. a legjutányosabb áron kaphatók.

A luczerna, valamint a lóheremag az **állami magvizsgáló állomás zárjeggyével van ellátva**, s így arankamentességéért is **teljes szavatosságot vállalok.**

Kiváló tisztelettel:

Mintákkal készséggel szolgálok.

KISS KÁROLY,

Janky Antal utóda Nagyvárad.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.